

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

Zrušení vojenského újezdu Brdy
a založení CHKO Brdy

Bakalářská práce

Eduard Hubl

Veřejná správa, obor

Vedoucí práce: JUDr. Tomáš Louda, CSc.

Strašice, 2019

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Ve Strašicích,2019

.....

vlastnoruční podpis

Na tomto místě bych rád poděkoval mému vedoucímu práce JUDr. Tomáši Loudovi, CSc. za veškeré rady a poznatky, které mi poskytl při vytváření této práce. Dále bych rád poděkoval tajemníkovi obecního úřadu ve Strašicích Mgr. Tomáši Svobodovi za poskytnuté informace a podklady využité při psaní této práce.

Anotace

Bakalářská práce Zrušení vojenského újezdu Brdy a založení CHKO Brdy má čtenáře seznámit s historií této oblasti od roku 1920 až po problematiku zrušení vojenského újezdu v roce 2016. Popisuje historický vývoj oblasti, včetně právní úpravy vojenských újezdů. Popisuje důvody zrušení a zabývá se samotným procesem rušení a vyhlášení oblasti jako chráněné krajinné oblasti včetně s tím spojené změny hranic Plzeňského a Středočeského kraje u obce Strašice.

Klíčová slova

vojenský újezd, Brdy, Chráněná krajinná oblast Brdy, hranice, kraje, změna hranic krajů, historie

Abstract

Bachelor thesis Abolishment of the Brdy Military Area and the establishment of the Brdy Protected Landscape Area is intended to familiarize the reader with the history of this area from 1920 to the issue of the abolition of the military area in 2016. It describes the historical development of the area, including the legal regulations of military areas. It describes the reasons for the cancellation and deals with the process of canceling and declaring the area as a protected landscape area, including the related changes in the borders of the Pilsen and Central Bohemia regions near the village of Strašice.

Keywords

military area, Brdy, protected landscape area, borders, regions, change of regions borders, history

Obsah

Úvod.....	6
1. Vývoj legislativy vojenských újezdů	7
2. Historie vojenského újezdu Brdy	9
2.1. Modernizace armády - projekt nové dělostřelecké střelnice	9
2.2. Realizace projektu	12
2.3. Protektorát Čechy a Morava – období okupace	15
2.4. Období po 2. světové válce do r. 1989	17
2.5. Rok 1989 po rok 2010	19
3. Optimalizace vojenských újezdů	20
4. Zákon č. 15/2015 Sb.	23
5. Zrušení Vojenského újezdu Brdy.....	24
5.1. První jednání se starostmi okolních obcí	24
5.2. Návrh rozdělení katastrů.....	25
5.2.1. Spor Středočeského a Plzeňského kraje.....	25
5.2.2. Rozdělení katastrů z pohledu obce Strašice	27
6. Chráněná krajinná oblast Brdy	28
6.1. Správa Chráněné krajinné oblasti Brdy	28
6.1.1. Agentura ochrany přírody a krajiny.....	28
6.1.2. Vojenské lesy a statky.....	29
7. Průzkum obecného mínění v obci Strašice	30
8. Závěr	35

Úvod

Problematika zrušení Vojenského újezdu Brdy a transformace do Chráněné krajinné oblasti Brdy byla od roku 2011 velkým otazníkem nejen pro odbornou ale i širokou veřejnost. Již při prvních debatách o využití Brdské vrchoviny v roce 1926, jako dělostřelecké střelnice, vznikali mezi veřejností značné hádky a nepokoje. Veřejnost tehdy požadovala prohlášení Brd za národní park. Toho po skoro 100 letech vojenské historie Brd nakonec dočkala v roce 2016. Stejně ale jako v minulosti, i proti tomuto návrhu se část veřejnosti postavila ze strachu, že absence armády v Brdech bude znamenat jejich využití různými podnikateli a také zničení zdejší přírody díky zvýšenému turistickému ruchu.

Tato bakalářská práce se zaměřuje na přiblížení historie Brdské vrchoviny od roku 1926 až po vydání a účinnost zákona číslo 15/2015 Sb. O zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů), na problematiku rušení vojenského újezdu a vyhlášení chráněné krajinné oblasti jak z pohledu veřejnosti na základě provedeného dotazníkového šetření v jedné z přilehlých obcí, tak z pohledu veřejné správy, konkrétně na změny katastrů jednotlivých obcí ležících na úpatí Brd a s tím spojený posun a změnu hranic mezi Plzeňským a Středočeským krajem. Práce se také zaměřuje na změnu správy, díky transformaci vojenského újezdu na chráněnou krajinnou oblast a popisuje jednotlivé správní úřady fungující na tomto území.

1. Vývoj legislativy vojenských újezdů

Vojenské újezdy, stejně jako jiné organizace ve veřejné správě, si prošly svým specifickým vývojem. Na území dnešní České republiky se již v dobách, kdy náš stát byl součástí tehdejšího Rakouska-Uherska, budovaly pro potřeby výcviku armády takzvané vojenské tábory. Ty se zřizovali především v okolí kasáren a určitých vojenských posádek. Změna nastala až přijetím zákona číslo 169/1949 Sb. O vojenských újezdech.¹ Tento zákon poprvé zavedl pojem „vojenský újezd“ a jeho správu: „*Vláda může z území dosavadních obcí, po případě jejich částí, pokud je takových území třeba pro úkoly obrany státu, zřizovat vojenské újezdy (v dalším jen "újezdy"). Na území újezdu vykonává vnitřní správu zvláštní úřad (§ 18). Újezd není právnickou osobou.*“² Správou nad vojenskými újezdy zákon v § 18 odstavci 1 určil: „*V každém újezdu se zřídí újezdni úřad. V jeho čele je újezdni správce, kterého jmenuje z vyšších důstojníků justiční služby v činné službě a odvolává krajský národní výbor v dohodě s vojenskou správou. Nedojde-li k dohodě, rozhodne ministerstvo vnitra s ministerstvem národní obrany.*“³ Zřizování vojenských újezdů tak bylo zcela v rukou vlády, kde zákon říkal: *Zřízení újezdu a jeho úřední název, dále zánik obcí nastalý zřízením (rozšířením) újezdu, po případě opětné zřízení obcí z jeho území, a den počátku účinnosti těchto opatření vyhlásí ministerstvo vnitra v Úředním listě (§ 4).* Tím zákon dával tehdejší vládě možnost, po vyjádření zúčastněných místních, okresních a krajských národních výborů, z jakéhokoliv státního území zřídit pro účely obrany státu vojenský újezd. Pokud tak vláda učinila, tak podle § 2 odstavce 1 byly obce, jejichž území bylo zcela pojato vojenským újezdem, zrušeny. Veškerý majetek tak připadl státu.

Změna přišla až v roce 1999 přijetím zákona číslo 222/1999 Sb. O zajištění obrany České republiky⁴, který nahradil výše zmíněný zákon číslo 169/1949 Sb. Nově přijatý zákon se vojenským újezdům věnuje v šesté části, přesněji v § 30 - § 38 (§ 39 a § 40 byly zrušeny) a do značné míry čerpá právě ze staršího zákona. Největší změna v dosavadní legislativě nastala v rámci vyhlášení vojenských újezdů. Tato pravomoc již nepříslušela vládě (Ministerstvo vnitra) ale nově Parlamentu České republiky.

¹ Zákon č. 169/1949 Sb., O vojenských újezdech. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1949, částka 49. Dostupný také z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=169&r=1949>

² Tamtéž

³ Tamtéž

⁴ Zákon č. 222/1999 Sb., O zajišťování obrany České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 76. Dostupný také z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=222&r=1999>

Nový zákon hovoří: „*Újezd a újezdni úřady se zřizují, mění a ruší zvláštním zákonem.*“ (§ 30 odst. 2). Zákon dále určuje sídla vojenských újezdů, která většinou leží mimo jejich území a přesně stanovené hranice vojenského újezdu jsou uvedeny v příloze zákona. Změna také nastala v rámci veřejné správy v postavení vojenských újezdů. Zákon stanovil vojenský újezd jako samostatnou územní správní jednotku, tzn. orgán státní správy zařazený do vyšších samosprávných celků, který ale zároveň zůstal orgánem obrany státu, přímo podřízen ministerstvu obrany. Toto zařazení vojenských újezdů tak přineslo jistou protiústavnost, která je v rozporu s článkem 99 Ústavy České republiky, který říká: „*Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.*“⁵ Na tuto skutečnost navazoval další problém a to rozpor s článkem 21 odstavce 1 Listiny základních práv a svobod, který říká: „*Občané mají právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců.*“⁶ Tento problém vyřešila až novelizace přijetím zákona číslo 15/2015 Sb. Zákon o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů)⁷, která nově stanovila, že se na území vojenského újezdu nelze přihlásit k trvalému pobytu.

⁵ Ústava České republiky. Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna [online]. [cit. 2019- 03-20]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>.

⁶ Listina základních práv a svobod. Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna [online]. [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>.

⁷ Zákon č. 15/2015 Sb., Zákon o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2015, částka 11. Dostupný také z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=15&r=2015>

2. Historie vojenského újezdu Brdy

2.1. Modernizace armády - projekt nové dělostřelecké střelnice

Brdská vrchovina neboli Brdy, které se rozprostírají ve středních Čechách jihozápadně od Prahy až po Plzeň, se staly středem zájmu několika poslanců již v roce 1920, když předložili sněmovně návrh na zřízení národního parku, aby tím zajistili ochranu přírody, kterou tento 80 kilometrů dlouhý pás nabízí. Se skončením První světové války a vznikem První československé republiky v roce 1918 bylo ale nutné vyřešit daleko důležitější otázky. Jednou z těchto otázek bylo zabezpečení obranyschopnosti v té době mladé republiky a vytvoření odpovídajících podmínek pro výcvik armády. První světová válka přinesla, stejně jako později Druhá světová válka, mimo jiné také značný vojensko-technologický pokrok. Tento pokrok se týkal především dělostřelectva, u kterého se během a především po konci války zvedl průměrný dostřel z 6 na 20 kilometrů. K výcviku obsluhy starších děl o ráži 8 až 10 cm (průměrný dostřel 6 kilometrů) vyhovovala stálá střelnice v Milovicích, avšak s příchodem pluků těžkých dělostřelců používající děla ráží nad 15 cm a průměrným dostřelem 20 kilometrů, bylo nutné zajistit nové prostory také kvůli bezpečnosti, jelikož nebylo možné dané prostory využívat zároveň k výcviku pěchotních jednotek. Do nalezení vhodného prostoru tak bylo dělostřelectvo nuceno jezdit na cvičení ve slovenských Malackách. Doprava přitom v tomto roce představovala značnou sumu 210 000,- Kčs. Brzké nalezení vhodného prostoru bylo tedy i z ekonomického hlediska jednou z priorit tehdejší armády. Jako výhodná varianta se zdálo rozšíření střelnice v Milovicích o 2 725 hektarů. Od této varianty se ale upustilo především z důvodu blízkosti a také odporu okolních vesnic.

Bylo tedy nutné vytipovat málo osídlené oblasti, které by poskytly potřebně velký prostor. V Důvodové zprávě Ministerstva národní obrany k projektu dělostřelecké střelnice v Brdech⁸, vydané v březnu roku 1926, jsou zmíněné také jiné, dříve zvažované prostory u Písku, Vodňan, Horažďovic, Dobříše, Křivoklátu, Přimdy, Jindřichova Hradce a Kuřích vod, které se ale pozdějším zkoumáním ukázaly jako nevhodná z různých důvodů jako přírodní výjimečnosti, osídlení, nedostačující velikost, silniční síť a zemědělství. Tím se Brdy staly jediným vyhovujícím prostorem. Kromě plochého, ale přesto různorodého terénu, který umožňoval dělostřelectvu nácvič různých taktik, spočívala jedna z hlavních výhod

⁸ Důvodová zpráva MNO k projektu dělostřelecké střelnice v Brdech. In: *Ročenka 2011: Vojenský historický archiv* [online]. Praha: Ministerstvo obrany české republiky - OKP, 2012 [cit. 2019-03-23]. ISBN 978-80-7278-578-0. Dostupné z: http://www.vuapraha.cz/sites/default/files/documents/rocenka_vha_2011.pdf

i v podobnosti terénu s pohraničím. Tak mohla armáda cvičit obranu pohraničních oblastí státu, bez obav z případného monitorování jejích aktivit armádami sousedních zemí.

Zřízení dělostřelecké střelnice v Brdech se ale neobešlo bez protestů ze strany civilního obyvatelstva. První průzkum Brd se uskutečnil v létě roku 1924, za účasti představitelů Ministerstva národní obrany a zástupců Zemského vojenského velitelství. Tento průzkum proběhl v tichosti bez účasti představitelů okolních vesnic, kteří o záměru vybudování dělostřelecké střelnice nebyli doposud informováni. Na veřejnost se poté začaly dostávat kusé informace a první protesty se začaly objevovat již v říjnu téhož roku. Obyvatelstvo a představitelé okolních vesnic se především obávali zničení rozlehlých lesů, především z důvodů možných rozsáhlých požárů, zničení bujné fauny a flóry a také konkurenci turismu z důvodu možného zákazu vstupu. Ministerstvo národní obrany tím začalo čelit obrovské kritice, kvůli poskytování nedostačujících informací nebo dokonce jejich zadržování.⁹ Největší vlnu protestů ale vyvolal radikální návrh Ministerstva národní obrany, které zvažovalo kromě vykácení dopadových ploch také vykácení 23 kilometrů dlouhého a půl kilometru širokého pásu napříč zvažovaným prostorem. Naštěstí bylo od tohoto záměru pod nátlakem veřejnosti upuštěno.¹⁰

Největší vlna nepokojů proběhla v letech 1924 a 1925. V těchto letech začali nejen představitelé okolních měst, jako jsou Rokycany, ale také Praha v čele s primátorem svolávat protestní schůze. Noviny vydávali články kritizující tehdejší situaci a vládě byly zasílány petice. Mezi nejvýznamnější patří Memorandum ministerstvu národní obrany z města Rokycan a Memorandum druhé třídy České akademie věd a umění pojednávající o hydrologickém, geobotanickém a geologickém významu přírody v Brdech. Proti záměru zřízení dělostřelecké střelnice v Brdech se postavili i tehdejší známé osobnosti, jako Alois Jirásek, Eliška Krásnohorská a také uznávaný botanik Karel Domin.¹¹

Jako reakci na memorandum České akademie věd a na protesty ze strany odborné i laické veřejnosti vydalo v roce 1925 Ministerstvo národní obrany dokument *Dělostřelecká střelnice v Brdech*. V tomto dokumentu se nacházelo veliké množství odborných posudků, které si nechalo ministerstvo národní obrany vypracovat. Mezi nimi se nacházely například

⁹ MAKAJ, Tomáš. Z historie strašických kasáren I.: 1934-1939. Hostivice: Baron, 2012, s. 13. ISBN 978-80-869147-49-7

¹⁰ Co předcházelo zřízení dělostřelecké střelnice v Brdech. VHSB - Vojenské Historické Sdružení Brdy [online]. [cit. 2019-03-23]. Dostupné z: <http://www.vhsb.cz/clanky/co-predchazelo-zrizenidelostrelecke-strelnice-v-brdech.xhtml>.

¹¹ ČÁKA, Jan. *Střední Brdy - krajina neznámá: s. 19*. Mladá fronta, 2003. ISBN 80-204-0752-9.

posudky: *Posudek o změnách hydrologických* – profesor ČVUT v Praze Dr. Ing. Antonín Klír, *Posudek o dělostřelecké střelnici v Brdech z pohledu geologicko-hydrologického* – profesor geologie, člen České akademie věd Dr. Jaroslav Jahn a také posudek *Dobré zdání o projektu dělostřelecké střelnice v Brdech se stanoviskem hydrologickým* – Československý státní ústav hydrologický v Praze. Tento dokument měl za cíl prokázat, že projekt připravované dělostřelecké střelnice v Brdech nebude mít tak rozsáhlý dopad na zdejší faunu a flóru a že změny v oblastech cílových ploch budou jejich vykácením minimální. Všichni odborníci se ve svých posudcích také shodli, že dopad projektu nebude mít vliv na hospodářství kraje.

Jak je zaznamenáno v kronice obce Strašice, tak tento stav rozdělující společnost a dva tábory si představitelé této obce moc dobře uvědomovali. Nicméně po vydání dokumentu *Dělostřelecká střelnice v Brdech* a po vyslechnutí zástupců Min. národní obrany se postavili na stranu podpory zřízení střelnice. Od tohoto projektu si začali slibovat především zřízení lokální dráhy, která by markantním způsobem dopomohla k propojení obce s okolními městy. K zavedení dráhy do obce ale bohužel nikdy nedošlo.¹²

Do prostoru plánované střelnice v listopadu roku 1925 zavítal také první československý prezident Tomáš Garrigue Masaryk. Po prohlídce okolní přírody se k problematice dělostřelecké střelnice se vyjádřil slovy: „*K obraně státu nutně potřebujeme vycvičeného vojska a k výcviku nemáme místa vhodnějšího. Krása Brd by nám nebyla nic platná, kdybychom ztratili svobodu.*“¹³ Tímto výrokem se tak zařadil mezi podporovatele projektu střelnice a její realizace tím byla víceméně potvrzena.

¹² SOA v Plzni, SOkA Rokycany, fond: AO Strašice, č. fondu 76, Kronika obce Strašice 1923- 1925, inv.č. 3. Dostupné z: <http://www.portafontium.cz/chronicle/soap-ro/00076-obec-strasice1923-1925>.

¹³ MAKAJ, Tomáš. Z historie strašických kasáren I.: 1934-1939. Hostivice: Baron, 2012, s. 16-17. ISBN 978-80-869147-49-7.

2.2. Realizace projektu

19. února 1926 se dá označit jako den, kdy se začala psát vojenská historie Brdské vrchoviny. V tento den vláda Československé republiky i přes neutuchající protesty přijala návrh na založení vojenské dělostřelecké střelnice v Brdech. Ta byla oficiálně zřízena zákonem číslo 125/1927 Sb. O organizaci politické správy.¹⁴

V létě roku 1927 začal Vojenský zeměpisný ústav s výměrou určeného prostoru a prvních tří zamýšlených dopadových ploch. Celek bylo v trigonometrické soustavě vytyčeno 121 bodů. Posloužily zde továrenské věže a komíny a nové body byly vyznačeny rozhlednami, dřevěnými pyramidami a tyčemi, které se dodnes dají v této lokalitě nalézt. Dodnes také stojí kamenná věž na Studeném vrchu u Hostomic postavená v roce 1940 při upřesňování prvotní soustavy.¹⁵ Celková vyměřená plocha činila 20 387 hektarů, které bylo nutné vykoupit. Díky malé pozemkové roztržitosti Brd ale nebyl výkup těchto pozemků nijak složitý. Byli tak osloveni 4 vlastníci pozemků. Z hořovického velkostatku Jindřich Schaumburg, z velkostatku zbirožského a dobříšského kníže Colloredo-Mansfeld, kterému také patřil lovecký zámeček Tři trubky u Strašic, který tak připadl do majetku armády, z velkostatku hlubošského Karel Wallerstein-Oettingen a z rožmitálské patřilo pražskému arcibiskupství.

Pozemky střelnice tak spadali do katastrálních území třiceti obcí, z nichž jediná obec Kolvín byla přímo součástí pozemků střelnice. Jiná obydlená obec nebo samota součástí pozemků nebyla, přičemž se nezapočítávaly hájovny a myslivny, které byly podřízené lesnímu ředitelství.

Výkup všech pozemků skončil na začátku roku 1928. Poté mohla začít samotná realizace dělostřelecké střelnice. V květnu téhož roku dorazilo, dle místní kroniky, do Strašic na 90 vojáků kombinované pracovní roty a 60 vojáků z telegrafního pluku. První skupina za výpomoci i místního civilního obyvatelstva pracovali na silnici zvané Alliance (nebo Alianka) vedoucí od Strašic kolem dopadové plochy Tok, kterou začal budovat již kníže Colloredo-Mansfeld, který tím chtěl propojit své dvě panství a velkostatky Zbiroh a Dobříš. Druhá skupina, telegrafní pluk, měla za úkol propojit obce Strašice a Jince telefonní linkou. Na tomto úkolu se již civilní obyvatelstvo nepodílelo.

¹⁴ *Vojenské újezdy Armády České republiky*: s. 89. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - AVIS, 2006. ISBN 80-7278-345-9.

¹⁵ MAKAJ, Tomáš. *Z historie strašických kasáren I.: 1934-1939*. Hostivice: Baron, 2012, s. 16-17. ISBN 978-80-869147-49-7.

V červenci roku 1928 poprvé přišli ke slovu dřevorubci, kteří začali s kácením lesního porostu na první dopadové ploše Jordán. Tento úkol ale nebyl jednoduchý a tak se armáda rozhodla posílit stavy dřevorubců o dřevorubce ze Slovenska, Podkarpatské Rusi a Němci ze sudetských oblastí. Celkem zde pracovalo více než 500 dřevorubců. Celkem bylo v plánu vykácet 464 hektarů lesa do 1. července 1929. Práce se ale z důvodu tuhé zimy, která značně komplikovala odvoz pokácené dřeviny, zastavila 15. prosince roku 1928.¹⁶

Správu nad oblastí nového dělostřeleckého cvičiště bylo pověřeno Velitelství vojenského dělostřeleckého cvičiště se sídlem v Jincích, a správou nad lesním hospodářstvím a komunikacemi byly také v Jincích zřízeny Vojenské lesní podniky (dnešní Vojenské lesy a statky se sídlem ve Starém zámku v Hořovicích – pozn. autora). V roce 1929 zde začala výstavba kasáren.¹⁷

Přes původní plán zahájit fungování střelnice od 1. července 1929 ale museli dělostřelci bezmála rok počkat. První výstřely se v Brdech ozvaly 19. května 1930 a na dokončenou dopadovou plochu Jordán začaly dopadat první granáty. Prvním výstřelem byl pověřen plukovník Hořejší, velitel 2. dělostřeleckého pluku Plzeň. Dle kroniky obce Strašice týden po prvních střelbách do Brd znovu zavítal také prezident Tomáš Garrigue Masaryk. Tentokrát se zde zdržel déle. Přenocoval na již zmíněném loveckém zámečku Tři trubky u Strašic, který armáda získala výkupem pozemků, setkal se s představiteli obce Strašice a za účasti nejvyšších představitelů Československé armády se zúčastnil pozorování střelb na pozorovatelně Na Kopaninách.¹⁸

Práce na dalších dvou dopadových plochách probíhali již za cvičení dělostřelců. Dopadová plocha Brda byla dokončena na podzim roku 1930. Práce na dopadové ploše Tok začali ihned po dokončení druhé dopadové plochy (Brda) a zakončeny byli v následujícím roce 1931.

Pro zajištění bezpečnosti, viditelného vymezení a také proti případným požárům se na hranicích dopadových ploch budoval metr široký příkop. Odpalové stanoviště pak byla vyznačována bílým plátnem.

¹⁶ SOA v Plzni, SOkA Rokycany, fond: MNV Strašice, č. fondu 159, Kronika obce Strašice 1926- 1948, inv.č. 136, Dostupné z: http://www.portafontium.eu/iipimage/30760226/soap-ro_00159_obec-strasice-1926-1948_0010

¹⁷ *Vojenské újezdy Armády České republiky*: s. 89. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - AVIS, 2006. ISBN 80-7278-345-9.

¹⁸ viz citace 16

Prvotní obavy obyvatelstva ze zavedení zákazu vstupu do Brd se nakonec nepotvrdili a Brdy zůstali mimo odpaliště a dopadové plochy veřejnosti přístupné. Bylo ale nutné zajistit bezpečnost obyvatel, zvláště těch, kteří žili v blízkých obcích. Z tohoto důvodu byla po pár jednáních vydána vyhláškou města Hořovice *Směrnice pro vstup do vojenských lesů Brdy*. Absolutní zákaz vstupu platil kromě prostor dopadových ploch, palebných stanovišť a vojenských objektů také v době, kdy střelby probíhali. Směrnice také stanovila i dobu střelb. Ty mohli probíhat buď v ranních hodinách s koncem v poledne, nebo od večerních osmi hodin, které končily během noci. Armáda také byla povinna období střelb oznámit okolním obcím nejméně 8 dní předem. Jediné dny, kdy ke střelbám nedocházelo, byli neděle a svátky.

Během následujících let bylo v okolí vojenského cvičiště Brdy zřízeno několik vojenských objektů. Jedním z nich byla kasárna v obci Strašice, která byla jednou z plánovaných vojenských posádek v okolí vojenského cvičiště Brdy. Se stavbou kasáren bylo také rozhodnuto transformaci dělostřeleckého cvičiště Brdy v cvičiště celé armády, především pak pěchotního vojska a tankových pluků. Pro potřeby pěchoty byl vybrán prostor dodnes známý jako Bahna u Strašic, kde se dodnes každoročně koná přehlídka armády pro veřejnost *Den pozemního vojska*. Tato rozhodnutí padla také na základě neúspěšné mezinárodní odzbrojovací konference konané v Ženevě, kde se zcela rozplynula idea obecného odzbrojení, a Německu se podařilo zkomplikovat mezinárodní situaci týkající se revize takzvaného versailleského systému. Československo se ocitlo přímo v ohnisku nebezpečně měnící se Evropy. V té době nenechávali zpravodajskou službu klidnou ani cvičení německých polovojenských jednotek v příhraničí poukazující tak na možný válečný konflikt. Tyto obavy se ještě více prohloubili nástupem Adolfa Hitlera k moci a následnou rostoucí agresivní válečnou politikou sousedního Německa. Bylo tak nutné zajistit případnou obranu státu. Jak bylo zmíněno dříve, oblast Brd byla k nácviku obrany pohraničních oblastí jako stvořená. Na dopadové ploše Tok se také začal testovat systém opevnění. Jednalo se první opevnění ze železobetonu. Po mnoha změnách procesů výroby a testování těchto opevnění bylo nakonec po úspěšných testech v roce 1935 rozhodnuto o výstavbě již dobře známého pohraničního pásu opevnění.¹⁹

¹⁹ ARON, Lubomír. *Československé opevnění 1935-1938*. 2. opr. vyd. Náchod: FORTprint, 1998. ISBN 80-86011-05-4.

Stále vážněji stupňující se situaci zaznamenali i obyvatelé okolních obcí. V roce 1937 dle kroniky obce Strašice a bylo slyšet střelbu téměř neustále. Příslušníků československé armády cvičících v Brdech bylo natolik, že museli být kromě kasáren ubytováni i v okolních obcích. Podle vyprávění místních pamětníků jen v obci Dobřív, ležící 5 kilometrů od Strašic, bylo ubytováno více než 300 příslušníků armády, přesněji dragounů z 8. pluku knížete sv. Václava z Pardubic společně s více než 300 koňmi. Podobná situace byla ve všech přilehlých obcích. Veškeré přípravy vojsk Československé armády ale byly zmařeny dne, který dodnes mnozí označují jako den zrady našich spojenců 29. září 1938 a podepsáním Mnichovské dohody, která, jak je již známo, později vedla k úplnému obsazení Německem.

2.3. Protektorát Čechy a Morava – období okupace

Po okupaci německými vojsky a rozpuštěním československé armády byl osud výcvikové střelnice v Brdech neznámí. Německé velení se ale nakonec rozhodlo tento objekt zachovat a využívat pro výcvik vlastního vojska. První výstřely se z Brdských kopců ozvaly již na začátku května roku 1939.

Zachování tohoto objektu sebou pro civilní obyvatelstvo přineslo řadu změn. Jednou z nich byla změna v povolení přístupu. To, čeho se obyvatelstvo obávalo již při původním řešení návrhu o založení střelnice v roce 1924, se naplnilo nyní – úplný zákaz vstupu na území Výcvikového prostoru Brdy. Obyvatelstvo tak bylo kompletně odstriženo od jakýchkoli informací o působení německých vojsk. Také z důvodu likvidace veškeré dokumentace při ústupu německých vojsk na konci války, se nedá přesně určit, jak německá armáda prostor Brd využívala. Oblast Brd se svých charakterem ale stala výhodným útočištěm partyzánských jednotek, s podporou obyvatel blízkých obcí. Jednotky na území Brd provozovali nejen sběr informací ale také určité diverzní akce.

Úplný zákaz přístupu nebyl ale pro některé obyvatele to nejhorší. V roce 1940 se Německá okupační správa rozhodla prostor Brd rozšířit a založit nové střelnice. Rozšíření se konalo na základě výnosu říšského protektora z 11. dubna 1940, který nařizoval úplné vysídlení obcí ve vojenských prostorech. Toto se především týkalo obyvatel obcí Přední a Zadní Záběhlá, Padrt', Kolvín, Velcí, Mýt', Trokavec a Hořice, kterým samozřejmě nebyla dána žádná možnost se proti tomuto výnosu bránit. Nové bydliště si obyvatelé museli hledat sami. Už tak těžkou životní situaci obyvatelům ještě více zkomplikoval způsob odškodnění

vyvlastněného majetku. Nejen, že odškodnění ve většině případů nedostačovalo na nové bydlení, ale ještě v lednu 1941 nikdo z účastněných obyvatel toto odškodnění neobdržel.²⁰

Dalším produktem německé okupace byly koncentrační tábory. Ten se bohužel nevyhnul ani oblasti Brd. U vystěhované vesnice Kolvín vznikl koncentrační tábor pro válečné zajatce. Ten se na konci roku 1941, po sněhové kalamitě a silné vychřici, stal ubytováním pro několik tisíc pracovníků z celého protektorátu, nasazených na odklizení rozsáhlých škod, které německá armáda chtěla odklidit co nejrychleji. Tato práce trvala až do roku 1944, kdy po celou dobu bylo dřevo odváženo, pomocí narychlo vybudovaných úzkorozchodných lesních železnic lidově zvaných Kolvínka, do okolních pil. Odklizení škod se dotklo téměř celého okolního obyvatelstva. V okolních obcích byli v dřevěných „domech“ přes léto ubytovány studentky, které se podíleli na znovu zalesňování vyklizených ploch. Pomoc se zalesňováním se také týkala mládeže z okolních škol, které kvůli tomu byly vždy na jaře zavřeny.²¹

²⁰ TOPINKA, Jiří. *Vysídlení obcí z vojenského prostoru Brdy 1940 – 1953*. In: *Minulost Berounska: sborník Státního okresního archivu v Berouně*, Beroun: Státní oblastní archiv v Praze pro Státní okresní archiv Berouně 7. 2004, s. 160-188.

²¹ POUSTKA, Roman. *Kolvínka*. Brdy – stránky milovníků brdských hvozdů [online]. [cit. 2019-03- 23]. Dostupné z: <http://www.brdy.org/content/view/53/30/>.

2.4. Období po 2. světové válce do r. 1989

Ukončením 2. světové války byla Československá republika znovuobnovena. Veškeré státní poměry bylo ale zapotřebí vyřešit. Z toho důvodu byly vydané tzv. *Benešovy dekrety*. Prezidentský dekret číslo 5 řešil majetkové poměry vzniklé během v období okupace. Ten stanovil, že majetkově-právní jednání po dni 29. září 1938, která byla uzavřena pod tlakem okupace nebo kvůli národní, rasové nebo politické persekuce, týkající se jak movitého či nemovitého, veřejného či soukromého majetku, jsou neplatná.²² To bylo důležité především pro obyvatele vysídlených vesnic, kteří tak dostaly právo na návrat do jejich původních domovů, které se jim navrátily. Německá armáda tyto stavby nedemolovala. Návrat původních obyvatel sebou ale přinesl několik podmínek. Jako nejzásadnější se později projevila podmínka souhlasu obyvatel, že vojenská správa nepřebírá odpovědnost za škody, které by mohly nastat na základě pozdějšího jiného zákonného rozhodnutí a těchto usedlostech.

Další z důležitých momentů pro Brdy bylo jednání na 22. schůzi vlády dne 22. května 1945. Zde bylo rozhodnuto o úplném zrušení vojenských výcvikových táborů a střelnic založených německou armádou za dob okupace. Ministerstvu národní obrany si se navrátili pouze výcvikové prostory a střelnice ve stavu z roku 1938.²³ Území výcvikového prostoru Brdy bylo ale v blízké době rozšířeno. Stalo se tak na základě dalšího dekretu prezidenta E. Beneše, tentokrát dekretu *12/1945 Sb. O konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa*. Ten stanovil, že veškerý zemědělský majetek se bez náhrady, osobám vymezených v zákoně, konfiskuje. Území výcvikového prostoru Brdy se zvětšilo o velkostatek Hořovice s přílehlými lesy, Jince, Hrachoviště, Křešín, Chaloupky, Ohrazenice, Hvozdec a další.²⁴

Nejdůležitější změna pro výcvikový prostor Brdy přišla v roce 1949 přijetím zákona číslo 169/1949 Sb. O vojenských újezdech (více v kapitole 1. Vývoj legislativy vojenských újezdů). Z výcvikového prostoru se tak poprvé stal vojenský újezd, do kterého byl vstup znovu zcela zakázán.

²² Zákon č.5/1945 Sb - *Benešovy dekrety*. Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna [online]. [cit. 2019-03-24]. Dostupné na <http://www.psp.cz/docs/laws/dek/51945.html>.

²³ Usnesení 22. schůze vlády o zrušení vojenských střelnic a výcvikových táborů, 28. 5. 1945. In: Ročenka 2011: Vojenský historický archiv. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - OKP, 2012, s. 97. ISBN 978-80-7278-578-0.

²⁴ *Vojenské újezdy Armády České republiky*: s. 91. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - AVIS, 2006. ISBN 80-7278-345-9.

Díky zákonu číslo 169/1949 Sb. o vojenských újezdech mohla vláda kdykoliv vyhlásit jakoukoli část území státu za vojenský újezd. V případě Brd se k tomuto kroku vláda uchýlila v roce 1952, kdy bylo rozhodnuto o rozšíření území na jihozápadní části újezdu.²⁵ Jednalo se o zprávu, kterou ale místní obyvatelé považovali za vtip. Jednalo se totiž o obyvatele obcí, kteří byli ze svých domovů vystěhováni již za období protektorátu. Historie se pro ně opakovala. Oprávněně se tak zvedla vlna nepokojů. Většina obyvatelstva odmítala přistoupit na dohodu o náhradě, která jim připadala jako výsměch. Dohoda totiž obsahovala stanoviska, která výši náhrad stanovovala znovu podle obecných cen z roku 1939. Novinkou bylo stanovení limitu. Nejvyšší náhrada za zemědělskou stavbu byla stanovena na 450 000 Kč. Jelikož šlo o dobu komunismu, hledělo se také na třídní hledisko a zohledňoval se také postoj dotyčné osoby k jednání. Kdo nechtěl podepsat, byl často označován za nepřítele lidově-demokratické republiky. Obyvatelstvo také velice zasáhla měnová reforma. I přes veškerou snahu místních obyvatel bylo nakonec vysídlení dosaženo a oficiálně ukončeno 23. dubna 1953. Armáda poté začala s demolicí zbylých objektů a tím obce Padrt', Záběhlá a Kolvín navždy zanikly. Dnes se na jejich původním místě dají nalézt zbytky základů, plotů nebo ovocné sady.²⁶ Po tomto rozšíření a vyčlenění určitých obvodových oblastí, se rozloha Vojenského újezdu Brdy zastavila na 26 038 hektarech.

Po rozšíření oblasti už mnoho dalších změn nenastalo. Cvičiště pěchoty Bahna u Strašic bylo vyčleněno také pro účely tankové střelnice, kterou využívala převážně tanková posádka z kasáren ve Strašicích.

Jako vysoce problematické se ukázalo dodržování zákazu vstupu do prostor újezdu. Na jeho území se v těchto letech odehrávaly události, které byly přísně utajovány i před vysokými politickými činiteli. Přibližně v roce 1960 byl postaven u Strašic přísně utajovaný objekt s oficiálním názvem VZ 2739 Strašice, mezi místními přezdívaný „U Němých“. Proč taková přezdívka? Každý ze zaměstnanců nebo členů posádky daného objektu musel dodržovat doživotní mlčení. Podle spekulací se zde nejspíše měl nacházet podzemní objekt sloužící jako Hlavní velitelský stan v případě válečného konfliktu. Další spekulace uvádějí spojení mezi objektem VZ 2739 Strašice a vybudovaným meteorologickým radarem na vrcholu Praha (bývalá radarová stanice, později zrušena – pozn. autora) a spojení podzemním

²⁵ *Vojenské újezdy – návrh úpravy správy*, 1952. In: Ročenka 2011: Vojenský historický archiv. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - OKP, 2012, s. 141. ISBN 978-80-7278-578-0.

²⁶ TOPINKA, Jiří. *Vysídlení obcí z vojenského prostoru Brdy 1940 – 1953*. In: *Minulostí Berounska: sborník Státního okresního archivu v Berouně*, Beroun: Státní oblastní archiv v Praze pro Státní okresní archiv Berouně 7. 2004, s. 160-188.

tunelem k druhému vjezdu do tohoto komplexu v prostoru dělostřelecké střelnice u Jinců. Tyto spekulace nebyly nikdy potvrzeny či jinak komentovány. Své přezdívky dostává tento objekt i v dnešních dnech. Armáda tento objekt stále využívá a po roce 2010 došlo také k rozšíření plotu obepínající tento objekt (přesné datování nelze dohledat – pozn. autora). Dalším tajemstvím byl objekt Javor 51 u Míšova. Ten až do odsunu sovětských vojsk po sametové revoluci fungoval jako sklad jaderných střel sovětské armády. Javor společně s dalšími dvěma objekty byl předán po vybudování v roce 1969 do rukou sovětské armády. Ta zabezpečovala ochranu, údržbu a obsluhu daných objektů, přičemž jen malá část posádek těchto objektů věděla, co vlastně hlídají.²⁷ Objekt Javor 51 je dnes již zrušený a slouží jako muzeum. Kromě těchto objektů byl Vojenský újezd Brdy jediným újezdem, kde se sovětská armáda téměř nevyskytovala ani po vpádu vojsk Varšavské smlouvy v roce 1968.

2.5. Rok 1989 po rok 2010

Vojenský újezd Brdy byl i po sametové revoluci stále využíván armádou ale již v daleko menším měřítku. Bylo jasné, že s klesajícím stavem armády je využití daného prostoru oproti dalším vojenským újezdům minimální. Začaly se tedy po více jak 60 letech znovu ozývat názory podporující buď výrazné zmenšení újezdu, nebo jeho úplné zrušení. Tyto hlasy ale musely počkat dalších 20 let.

Jediná změna, která stojí za zmínku je každoroční organizování dne pozemního vojska s názvem Bahna a stejnojmenném tankodromu u Strašic a to již od roku 1990. Prvotně se jednalo o závody majitelů historických válečných vozidel. V následujících letech se ale akce rozrostla. Přibýly ukázky jak historické, tak současné vojenské techniky, později bylo také umožněno vystavenou techniku prohlédnout kompletně včetně vnitřních prostor. S příchodem České republiky do NATO se této akce začaly účastnit i armády spojeneckých zemí včetně Slovenska, Rakouska, Německa a Spojených států Amerických. K vidění je dnes veliké množství techniky, ukázky profesní připravenosti jednotek Armády české republiky, ukázky Policie České republiky včetně speciálních jednotek Útvaru rychlého nasazení (URNa). Z původně malé akce se Bahna rozrostla do akce, kterou každoročně navštěvuje přibližně 25 000 návštěvníků z celé České republiky a zahraničí. Akce tak slouží především přiblížení Armády České republiky k veřejnosti a také k případnému získávání nových rekrutů.²⁸

²⁷ SYRUČEK, Milan. *Záhady brdských lesů: Od vykopávek po jaderné zbraně a radar*. Epoque, 2014. ISBN 978-80-7425-204-4.

²⁸ Historie dne pozemního vojska BAHNA. Ministerstvo obrany [online]. [cit. 2019-03-24]. Dostupné z: <http://www.army.cz/scripts/detail.php?id=3474>.

3. Optimalizace vojenských újezdů

V roce 2010 byla Generálním štábem Armády České republiky vypracována analýza, na jejímž základě se Ministerstvo obrany rozhodlo snížit počet výcvikových prostorů. Podle analýzy bylo zapotřebí zmenšit rozlohu vojenských újezdů o 10 až 25 procent a jeden vojenský újezd zcela zrušit. Hlavními důvody bylo snížení stavu armády. V roce 1993 armáda disponovala 115 000 příslušníky a na jednoho vojáka připadalo 1,1 hektaru vojenského újezdu. Za to horší byla situace v roce 2014, kdy armádu tvořilo 20 000 příslušníků a na jednoho vojáka tak připadalo 5,5 hektarů plochy vojenského újezdu.²⁹

Volba, který z vojenských újezdů bude zrušen, padla na Brdy. Důvodů bylo celkem několik. Plocha využívaná k výcviku v Brdech činila pouze 12 procent, tedy 3 217 hektaru z celkových 26 009 hektarů. Od roku 1990 došlo ke zrušení několika útvarů z okolí Vojenského újezdu Brdy (tankový pluk a spojovací brigáda ve Strašicích, těžká dělostřelecká brigáda v Rokycanech, protiletadlový raketový pluk v Rožmitále, a další). Tím se jihozápadní část újezdu téměř přestala využívat. Dalším důvodem bylo také ekonomické hledisko provozu újezdu, kdy náklady na jeho provoz neodpovídali zcela jeho využitelnosti. Roční náklady na provoz Střediska obsluhy výcvikových zařízení dosahovaly částky přes 70 milionu korun ročně. Značné finanční prostředky by se ale v případě zachování újezdu musely také vynaložit k vybudování ubytovacích kapacit a logistických zařízení, které po zrušení vojenských kasáren tankového pluku ve Strašicích, které přímo sousedili s vojenským újezdem, chyběly.³⁰

Jedním z nejdůležitějších bodů, který návrh optimalizace vojenských újezdů přinesl, bylo vyčlenění sídelních útvarů z prostor vojenských újezdů. Vyčlenění sídelních útvarů bylo možné v rámci dvou variant. První varianta nabídla řešení v podobě vzniku nových obcí. Druhá varianta navrhovala přičlenění daného sídelního útvaru k sousední obci, pokud bude zachována podmínka souvislosti katastrálního území. Pokud by se přistoupilo k druhé možnosti, tedy přičlenění sídelního území k sousední obci, optimalizační plán zahrnoval

²⁹ PEJŠEK, Jan. Vláda schválila změny ve vojenských újezdech a další novely branných zákonů. *Ministerstvo obrany České republiky* [online]. 2013 [cit. 2019-03-24]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/vlada-schvalila-zmeny-ve-vojenskych-ujezdech-a-dalsi-novely-brannych-zakonu-91947/>

³⁰ Důvody pro zrušení VÚ Brdy se nemění, protiargumenty jsou často zavádějící. *Armáda České republiky* [online]. Praha, 2014 [cit. 2019-03-26]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/duvody-pro-zruseni-vojenskeho-ujezdu-brdy-se-nemeni--protiargumenty-jsou-casto-zavadejici--105282/>

nabídku nejvhodnějších obcí, které mohou obyvatele s daným územím přijmout.³¹ Tato změna znamenala vyřešení protiústavního stavu popsaného v Kapitole 1: Vývoj legislativy vojenských újezdů, tedy nemožnost občanů vojenských újezdů volit své zastupitele a podílet se na samosprávě. Pro občany tak nastala situace, kdy se jim měnilo místo trvalého bydliště, spojenou s nutností výměny občanských dokladů. Zároveň občané získali zpět právo volit a být voleni, právo na vlastní majetek (především koupě nemovitosti do té doby spadající do majetku státu).

S vyčleněním sídelních oblastí byla spojená otázka nakládání s majetkem v těchto oblastech. Majetek na celém území vojenských újezdů připadal státu. Zde optimalizační plán stanovil: „*Nemovitý majetek, který se ocitne mimo hranice vojenského újezdu (resp. na území zrušeného vojenského újezdu) musí být řešen v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů. Majetek státu, pro který nemá stát další využití, lze převést do nestátního vlastnictví.*“³² Později tato skutečnost byla upravena ve vydaném zákoně číslo 15/2015 Sb. O zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů).

Následující tabulka přehledně znázorňuje celý proces a postup optimalizace od zpracování původní komplexní analýzy, přes schvalovací procesy až po završení optimalizace vydáním zákona číslo 15/2015 Sb. O zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů) a jeho účinnosti.

³¹ *Optimalizace vojenských újezdů*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - OKP MO, 2012. [14] s. ISBN 978-80-7278-576-6.

³² Tamtéž

Tabulka č. 1: Přehled optimalizačního procesu vojenských újezdů a zákona č. 15/2015 Sb.

2010	Zpracování komplexní analýzy vojenských újezdů, posádkových střelnic a cvičišť GŠ AČR
Duben 2011	Oficiální oznámení MO redukovat vojenské újezdy
Srpen 2011	Ustanovení komise pro optimalizaci vojenských újezdů
Leden 2012	Vláda ČR schválila usnesení č. 10, návrh MO k optimalizaci VÚ
Prosinec 2012	Usnesením č. 907 vláda vyslovila souhlas s návrhem katastrálního členění a vznikem nových obcí
Listopad 2013	Vláda ČR schválila návrh zákona „o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů)“
Prosinec 2014	Poslanecká sněmovna schválila návrh zákona „o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů)“
14. 1. 2015	Senát schválil návrh zákona „o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů)“
21. 1. 2015	Prezident podepsal návrh zákona „o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů)“
31. 1. 2015	V platnost zákon „o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů)“
1. 1. 2016	Účinnost Zákona č. 15/2015 Sb. o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů)

Zdroj: Ministerstvo obrany České republiky

4. Zákon č. 15/2015 Sb.

Přijetím zákona číslo 15/2015 Sb. O zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů), byla historie Vojenského újezdu Brdy zpečetěna. Zákon nabyl účinnosti k 1. lednu 2016 a vojenský újezd Brdy byl zrušen: *§1 odstavec 1: Vojenský újezd Brdy a Újezdní úřad vojenského újezdu Brdy se sídlem v obci Jince se uplynutím dne 31. prosince 2015 zrušují.*³³

Majetkové vypořádání určil §1 odstavec 4: *Majetek České republiky (dále jen „stát“) nacházející se na dosavadních katastrálních územích vojenského újezdu Brdy, která se podle odstavce 2 připojují k územím přilehlých obcí, zůstává ve vlastnictví státu, s výjimkou staveb a technických zařízení s příslušenstvím pro čerpání vody a pozemních komunikací nezbytných pro zabezpečení dopravní obslužnosti obcí. Stavby a technická zařízení s příslušenstvím pro čerpání a dopravu vody a pozemní komunikace nezbytně nutné pro zabezpečení dopravní obslužnosti obcí přecházejí ke dni 1. ledna 2016 do vlastnictví příslušných obcí a krajů způsobem stanoveným v § 9.*³⁴

Veškerý majetek, mimo vodohospodářství, zůstal státu. Například obec Strašice tím získala Padrt'ské rybníky, které jsou pro obec zdrojem vody. Lesy a komunikace v Brdech zůstaly majetkem státu.

Bylo zapotřebí také rozhodnout, kdo tento majetek, který státu zůstal, bude spravovat. Jednalo se především o lesní porosty a komunikace na území Vojenského újezdu Brdy. Tento úkol zůstal na Vojenských lesích a statcích Armády České republiky (VLS, státní podnik), které tak nadále na tomto území hospodaří. Kámen ze srdce tak spadl především pracovníkům podniku, zvláště myslivcům, kterým tak zůstali nejen jejich pracovní pozice ale také revíry.

V další části zákona byly stanoveny nové hranice ostatních zachovaných vojenských újezdů Libavá, Hradiště, Boletice a Březina. Společně s těmito změnami hranic újezdů přišly také změny hranic krajů. Tato práce se ale blíže zaměří na změnu hranic katastrálních území a hranic krajů v oblasti zrušeného Vojenského újezdu Brdy.

³³ Zákon č. 15/2015 Sb., Zákon o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2015, částka 11. Dostupný také z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=15&r=2015>

³⁴ Tamtéž

5. Zrušení Vojenského újezdu Brdy

Tato část práce se blíže zaměří na samotný proces rušení Vojenského újezdu Brdy z pohledu představitelů obce Strašice a na řešení problematiky rozdělení katastrů mezi jednotlivé obce.

5.1. První jednání se starostmi okolních obcí

První setkání ministra obrany Alexandra Vondry, za účasti ministra životního prostředí Tomáše Chalupy, s představiteli obcí sousedícími s Vojenským újezdem Brdy proběhlo 11. srpna 2011 v Jincích. Tímto setkáním začalo jednání o budoucnosti tohoto výcvikového prostoru. Podle slov ministra obrany: „*Brdy mají nejmenší rozlohu dopadových ploch a v posledních letech byl prostor využíván především k výcviku dělostřelců a částečně jej využívali také letci. Není využíván komplexně, tedy ostatními druhy vojsk.*“³⁵ Poukázal tak na fakt, že v porovnání s ostatními vojenskými újezdy bylo v Brdech, z celkové plochy 26 009 hektarů, využíváno k výcviku pouze 3 217 hektarů, tedy pouhých 12 % území. Největší obavu ale vzbudila u přítomných starostů otázka týkající se ochrany přírody. Ministr Vondra však starosty uklidnil slovy: „*Shodneme se asi na tom, že se jedná o unikátní prostor, který je nutno zachovat z hlediska ochrany přírody. To je také důvod, proč jsme dnes přizvali k jednání také ministra životního prostředí a další zainteresované osoby. Rozhodně chceme pomoci tomu, aby úroveň ochrany přírody byla zachována. Pokud se týká práva hospodaření v lesích, předpokládáme, že výkon práva hospodaření bude ponechán Vojenským lesům. Vnímám, že starosty zajímá také katastrální uspořádání, které budeme muset projednávat s ministerstvem vnitra.*“³⁶

³⁵ ŠINDELÁŘ, Miroslav. V Brdech by mohla vzniknout Chráněná krajinná oblast. *Ministerstvo obrany České republiky* [online]. 2011 [cit. 2019-03-24]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/v-brdech-by-mohla-vzniknout-chranena-krajinna-oblast-58485/>

³⁶ Tamtéž

5.2. Návrh rozdělení katastrů

5.2.1. Spor Středočeského a Plzeňského kraje

Rozdělení katastrů, na území zaniklého Vojenského újezdu Brdy, vyvolalo veliké diskuze. Původní návrh vycházel z historického rozdělení katastrů před rokem 1949, než byly Brdy vyhlášeny vojenským újezdem a veškerý jejich prostor zestátněn. Dle slov vedoucího Muzea Středních Brd ve Strašicích Martina Langa: *„Za výchozí podklady lze považovat katastrální členění z roku 1949, které respektovalo hledisko rozvodí a možnosti obcí ovlivňovat zásobování pitnou vodou a protipovodňová opatření. Návrh konstatuje, že z 36 oslovených obcí a po vypořádání připomínek 14 obcí, jich s tímto rozdělením souhlasí 35. Výjimkou je pouze město Příbram, které trvá na zachování celistvosti území v rámci Středočeského kraje.“*³⁷

Proti tomuto návrhu se postavili představitelé Středočeského kraje. Po prvním jednání mezi hejtmany Plzeňského a Středočeského kraje uvedl hejtman Plzeňského kraje Milan Chovanec: *„Střední Čechy se brání ministerskému návrhu na rozdělení této oblasti. Zhruba jedna třetina by přecházela katastrálně pod Plzeňský kraj a dvě třetiny by zůstávaly ve středních Čechách.“*³⁸ Středočeský kraj požadoval, aby území Brd po vyhlášení CHKO Brdy zůstalo jednotné pod správou Středočeského kraje. Katastrální území podle Středočeského kraje mělo připadnout městu Příbram, kde doposud sídlil Újezdní úřad Vojenského újezdu Brdy. Slova hejtmána Středočeského kraje Josefa Řiháka: *„Území Brd by mělo zůstat naše, tedy ve Středočeském kraji. Rada Středočeského kraje vyslovila nesouhlas s návrhem ministerstva obrany a trvá na zachování hranic mezi Středočeským a Plzeňským krajem. Zachování hranic je zcela v souladu se stávajícími právními předpisy.“*³⁹

Katastry, které se po zrušení vojenského újezdu měly navrátit do území plzeňského kraje, se týkali deseti obcí: Strašice, Dobřív, Mirošov, Borovno, Skořice, Spálené Poříčí, Trokavec, Těně, Míšov a Štítov. Starostové těchto obcí považovali za rozumné a logické, aby se katastry navrátili do stavu před rokem 1949, kdy o tyto území obce přišli, a tím přešla pod

³⁷ Hejtman Řihák nechce rozdělit Brdy mezi dva kraje a čtyři okresy. Denik.cz [online]. 2012, 2012 [cit. 2019-03-29]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/stredocesky-kraj/hejtman-rihak-nechce-rozdelit-brdy-mezi-dva-kraje-a-ctyri-okresy-20121209.html>

³⁸ Hejtmani Plzeňského a Středočeského kraje trvají na svých stanoviscích ohledně Brd. Plzeňský-kraj.cz [online]. 2013, 2013 [cit. 2019-03-29]. Dostupné z: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/hejtmani-plzenskeho-a-stredoceskeho-kraje-trvaji-na-svych-stanoviscich-ohledne-brd>

³⁹ Hejtman Řihák nechce rozdělit Brdy mezi dva kraje a čtyři okresy. Denik.cz [online]. 2012, 2012 [cit. 2019-03-29]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/stredocesky-kraj/hejtman-rihak-nechce-rozdelit-brdy-mezi-dva-kraje-a-ctyri-okresy-20121209.html>

správu Plzeňského kraje. „*Naše stanovisko je vedeno zájmy těchto obcí, které jasně deklarují, že mají zájem na tom, aby katastr na území Plzeňského kraje nekončil deset dvacet metrů za poslední chalupou, chtějí tento prostor rozšířit – jedná se tu o otázky státní správy, bezpečnosti, záchranného systému atd.*“,⁴⁰ uvedl Milan Chovanec. Kromě těchto hledisek chtěli také starostové obcí zajistit nutná protipovodňová opatření. Starosta Strašic Jiří Hahner uvedl: „*Žádný z brdských starostů nemůže do území vstupovat. Při loňských deštích se Klabava rychle vylila ze svých břehů a my jsme nebyli účinně varováni, nejsou opatření, která by nás ochránila. Voda vytekla ze Středočeského kraje z vojenského újezdu a my jsme takoví rukojmí pohoří a nemůžeme do toho nijak zasahovat*“,⁴¹ Těmto stavům chtěl Plzeňský kraj zabránit již v minulosti vybudováním poldru (vodní dílo sloužící k protipovodňové ochraně), což bylo doposud nemožné jednak z důvodu správy území jiným orgánem (Ministerstvo obrany) ale také spadání oblasti pod jiný, právě Středočeský kraj.

Tento spor nakonec vyhrál Plzeňský kraj a jeho obce, které dané katastry získali pod svou správou (Příloha 1). Zákon číslo 15/2015 Sb. O zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů), tak stanovil nové hranice jednotlivých krajů (Příloha 2).

⁴⁰ Hejtmani Plzeňského a Středočeského kraje trvají na svých stanoviscích ohledně Brd. *Plzeňský-kraj.cz* [online]. 2013, 2013 [cit. 2019-03-29]. Dostupné z: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/hejtmani-plzenskeho-a-stredoceskeho-kraje-trvaji-na-svych-stanoviscich-ohledne-brd>

⁴¹ Středočeský a Plzeňský kraj se nemohou shodnout na zrušení vojenského újezdu a rozdělení Brd. *Irozhlaz.cz* [online]. 2014, 2014 [cit. 2019-03-29]. Dostupné z: <https://www.irozhlaz.cz/node/5914985>

5.2.2. Rozdělení katastrů z pohledu obce Strašice

Obec Strašice leží přímo na hranicích bývalého Vojenského újezdu Brdy, tedy dnešní Chráněné krajinné oblasti Brdy. Jedná se tedy o jednu z deseti obcí, kterých se rozdělování katastrů bývalého vojenského újezdu přímo týkalo. Představitelé obce, v čele se starostou Jiřím Hahnerem, byli od prvních návrhů zastánci rozdělení katastrů podle historického rozdělení v roce 1949. Podle slov pana starosty, obec usilovala o získání katastrů v okolí Padrt'ských rybníků, jakož jejich přidělení do majetku obce. Padrt'ské rybníky pro obec představují zdroj pitné vody a na jejich katastrálním území protéká řeka Klabava, která se při povodních stává hrozbou pro obce ležící na jejím průtoku (viz citace 41). Obec také byla při rozdělování jednou ze 14 obcí, které měly určité připomínky k původnímu návrhu.

Představitelé obce Strašice se rozhodli, po seznámení s návrhem rozdělení katastrů zaslaným ministerstvem obrany, podat připomínku k rozdělení katastrálního území Kolvín (Přílohy 3 a 4). Podle slov tajemníka obecního úřadu ve Strašicích Mgr. Tomáše Svobody se představitelům obce zdál původní návrh rozdělení katastrů v tomto území nelogický. Tímto územím protéká nejen Padrt'ský potok ale také řeka Klabava. Z hlediska správy katastrálního území Padrt' a přilehlých Padrt'ských rybníků bylo tak z logického hlediska rozumné přenechat kompletní správu tohoto vodohospodářství na jedné obci. Tento návrh představitelé obce Strašice, starosta J. Hahner a tajemník obecního úřadu Mgr. T. Svoboda, prezentovali starostovi obce Skořice Miloslavu Suchému na společné schůzce. Dle zápisu z jednání (Příloha 5), se obě strany dohodly na oddělení části katastrálního území Kolvín a vytvoření katastrálního území Kolvín II, které připadne ke katastrálnímu území obce Strašice v Brdech, podél probíhající silniční komunikace (Příloha 6).

6. Chráněná krajinná oblast Brdy

Chráněná krajinná oblast Brdy byla zřízena nařízením vlády číslo 292/2015 Sb. ze dne 12. prosince 2015 s nabitím účinnosti dnem zrušení Vojenského újezdu Brdy, tedy 1. ledna 2016. Díky zřízení chráněné krajinné oblasti na území Brdské vrchoviny se zamezilo tolik obávanému otevření Brd vnějším investorům a podnikatelům. Dotčené obce se obávaly zájmu podnikatelů o toto území a její následné ničení přívalem turistů.

6.1. Správa Chráněné krajinné oblasti Brdy

Na rozdíl od správy národních parků, kde má každý národní park zřízenou příspěvkovou organizaci Správa národního parku (Šumava, Krkonoše, atd.), zajišťuje správu všech chráněných krajinných území organizační složka státu Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (dále AOPK). V době vojenského újezdu zde působil státní podnik Vojenské lesy a statky České republiky (dále VLS), který na území Brd prováděl převážně hospodářskou činnost. Po vyhlášení Brd za chráněnou krajinnou oblast zde ale VLS svoji činnost neukončili ale na základě rámcové smlouvy mezi VLS a AOPK zde nadále působí jako správní orgán.

6.1.1. Agentura ochrany přírody a krajiny

AOPK je organizační složkou státu dle § 3 zákona číslo 219/2000 Sb. O majetku České republiky se sídlem v Praze. Zřízena byla dne 1. 1. 2015 jako správní úřad, na základě zákona číslo 114/1992 Sb. O ochraně přírody a krajiny, ve znění zákona číslo 250/2014 Sb. Agentura je přímo podřízena Ministerstvu životního prostředí. Skrze své regionální pracoviště vykonává státní správu ve všech chráněných krajinných oblastech kromě Šumavy a Labských pískovců, kde vykonávají správu správy tamních národních parků Šumava a České Švýcarsko (Příloha 7). Mezi její úlohy patří především systematicky shromažďovat odborné a vědecké poznatky o přírodních hodnotách zvláště chráněných území jako nezbytné podklady pro péči o ně, zajišťování zpracování a realizaci návrhů plánů péče pro CHKO a jiná chráněná území, provádění hodnocení území navržená ke zvláštní územní ochraně, zajišťování převodů a výkupů pozemků ve zvláště chráněných oblastech, vydávání souhlasů k činnostem uvedeným v ochranných podmínkách zvláště chráněných území, zpracování odborných vyjádření k poškození, zničení nebo nedovoleným změnám na území chráněného území pro Českou inspekci životního prostředí, které mohou vést k uložení pokuty, a jiné.⁴²

⁴² Agentura ochrany přírody a krajiny [online]. [cit. 2019-03-31]. Dostupné z: <http://www.ochranaprirody.cz>

6.1.2. Vojenské lesy a statky

Historie Vojenských lesů a statků se datuje již do období První republiky. Na základě Nařízení vlády číslo 206/1924 Sb., kterým se provádí zákon o úpravě hospodaření ve státních závodech, ústavech a zařízeních, byl založen Vojenský dřevařský podnik s působností ve Velkých Levárech. Ten byl v roce 1928 legislativně nahrazen státním podnikem Vojenské lesní podniky, které hospodářsky zajišťovaly již veškeré vzniklé vojenská prostory. VLS, tak jak vypadají dnes, vznikly na základě organizačních změn při rozdělení federace v roce 1989.⁴³

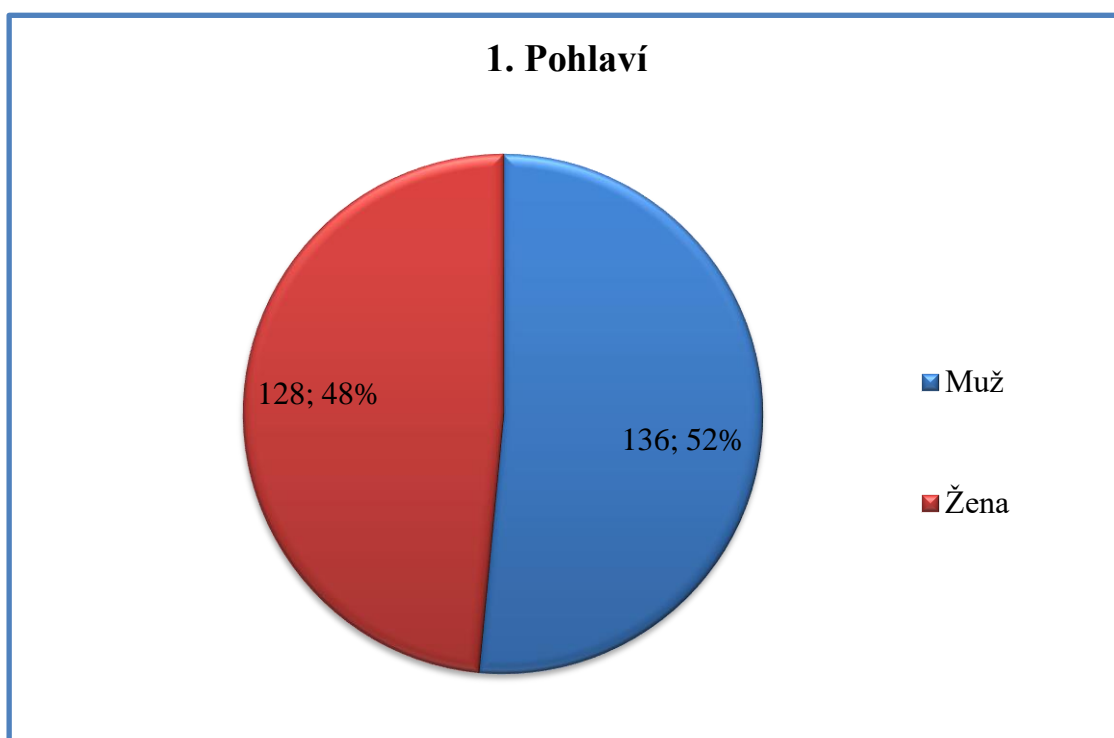
Ačkoliv jsou Vojenské lesy a statky České republiky hospodářský podnik zajišťující lesní práce (kácení a výsadba dřeva), působí také na území CHKO Brdy jako správní orgán. To je možné díky rámcové smlouvě s Agenturou ochrany přírody a krajiny. Hospodářská činnost, tedy těžba dřevin a jejich výsadba, se dle slov Ing. Václava Pernegra téměř nezměnila: *„Správa CHKO Brdy samozřejmě podporuje snahy o zvyšování podílu MZD, zvláště v určitých lokalitách, ale jinak naše běžné hospodaření víceméně neomezuje a zaměřuje se na vodní toky či plochy a na bezlesí. Je to pochopitelné, protože ve středních Brdech jde - co se týče lesních porostů - až na pár lokalit o (z hlediska ochrany přírody) nezajímavé smrčiny s chudým nebo žádným bylinným patrem. V tomto ohledu jsou podle mého názoru zájmy ochrany přírody i naše zájmy v souladu - i naším zájmem je zlepšovat stav lesa a lesních půd pestřejší dřevinou skladbou, nehledě na to, co nám zřejmě způsobí nastávající klimatická změna.“*⁴⁴

⁴³ Vojenské lesy a statky České republiky [online]. [cit. 2019-03-31]. Dostupné z: <https://www.vls.cz>

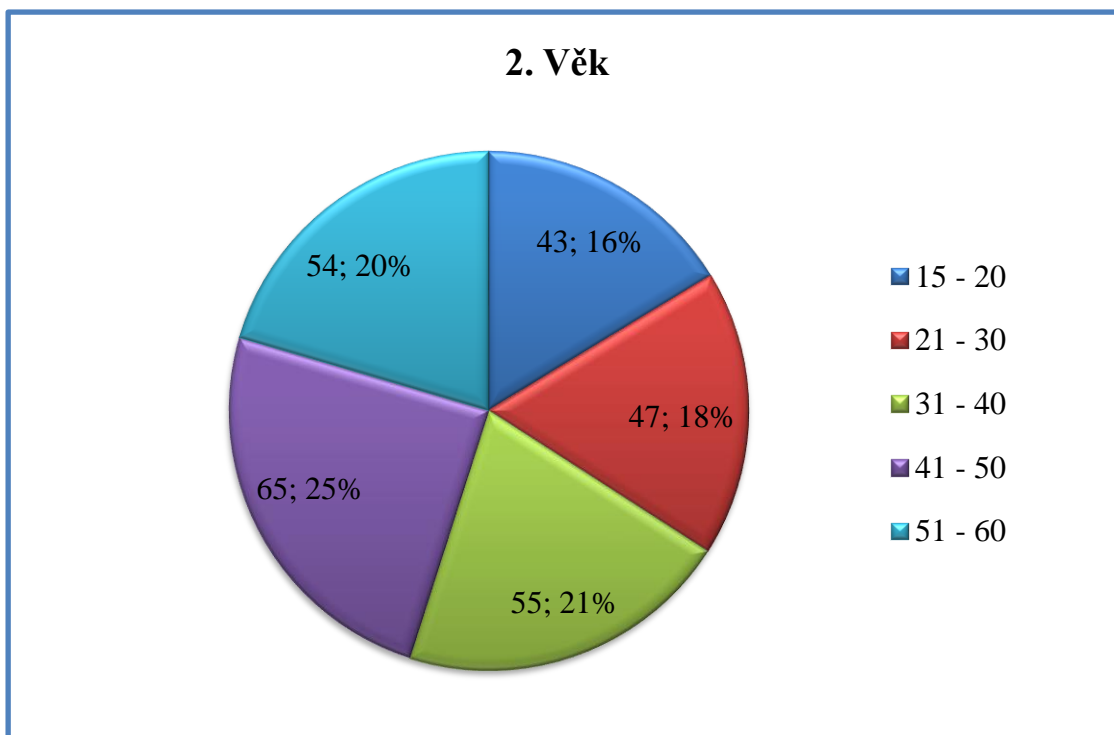
⁴⁴ Pernegr, Václav. Historie vojenských lesů se začala psát v Brdech: 90 let existence vojenských lesů. *Lesnická práce*. 2018, roč. 97, č. 4, s. 44-50. ISSN 0322-9254. Dostupné také z: <http://lmda.silvarium.cz/search/handle/uuid:776f3adc-b3e8-4294-b089-d0d3cbcd7d4>

7. Průzkum obecného mínění v obci Strašice

Obec Strašice leží na hranicích dnešní chráněné krajinné oblasti Brdy. V obci se také nacházela kasárna tankového praporu, takže obec i její obyvatelé byli s Vojenským újezdem Brdy blíže spojeni. Průzkum obecného mínění probíhal v průběhu března 2019, přímým dotazováním občanů obce. Každému občanu bylo položeno celkem XX otázek, které měly za cíl zjistit povědomí občanů o problematice rušení vojenského újezdu, vyhlášení oblasti za chráněné krajinné území a především názor občanů na danou problematiku. Celkem bylo v průzkumu osloveno 264 respondentů ve věku od 15 do 60 let. Veškeré odpovědi byly zpracovány do grafického znázornění autorem.

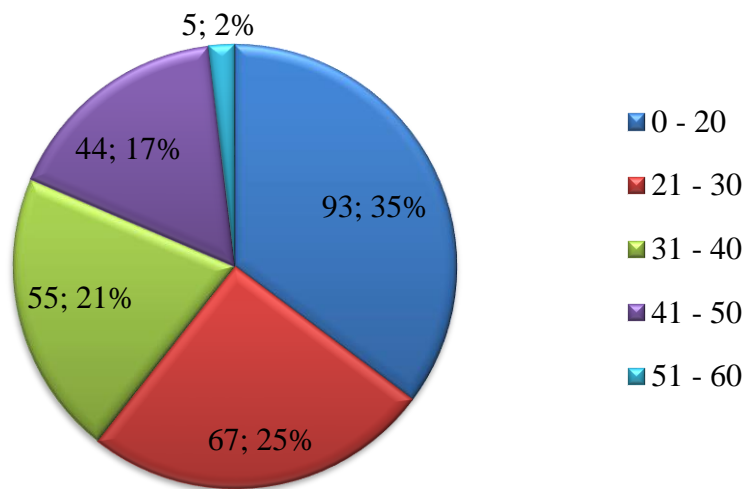

Kontrolní otázka znázorňující pohlaví dotázaných respondentů. Celkově bylo z respondentů 48 % žen a 52 % mužů.

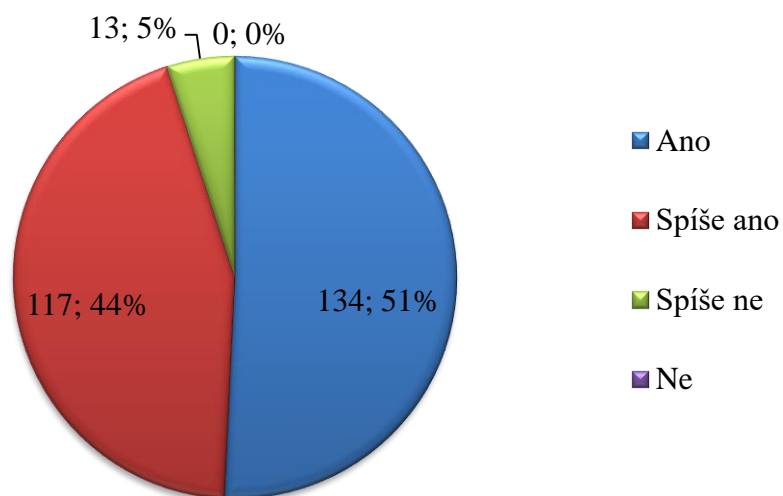
V druhé otázce respondenti na základě škály uváděli svůj věk. Dle výsledků se jedná o vyrovnaný vzorek respondentů z určených věkových skupin, kde se všechny skupiny pohybují okolo 50 respondentů. Nejpočetnější skupinu tvoří respondenti ve věku 41 - 50 let, naopak nejméně početnou respondenti ve věku 15 - 20 let.

3. Jak dlouho bydlíte ve Strašicích

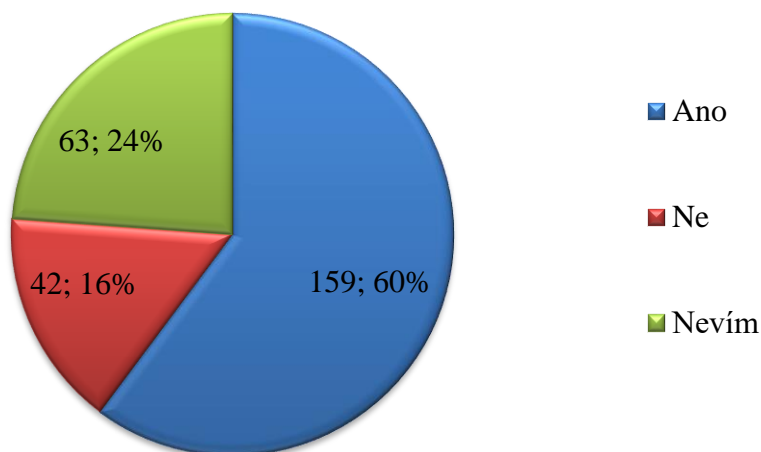
V této otázce se skupiny respondentů začali značně lišit. Pouze 5 respondentů (2 %) žijí ve Strašicích déle jak 51 let. Nejvíce respondentů (93 respondentů - 35 %) uvedlo, že ve Strašicích žijí 0 - 20 let. Se spojením s výsledky druhé otázky to svědčí o přistěhování většího počtu respondentů a atraktivitě Strašic jako lokality.

4. Sledoval/a jste problematiku týkající se rušení Vojenského újezdu Brdy

Otázka číslo 4 byla zaměřena na zjištění povědomí respondentů o problematice rušení vojenského újezdu a vyhlášení oblasti za chráněnou krajinnou oblast. Pouze 13 respondentů (5 %) uvedlo, že o problematice sice slyšeli, ale nijak zvlášť jí nesledovali. Zbytek respondentů, tedy 95 %, situaci buď se zaujetím sledovalo a sami se k dané problematice nějakým způsobem vyjadřovali, nebo pouze danou problematiku sledovali. Neobjevil se jediný respondent, který by o dané problematice nevěděl, nebo jí vůbec nesledoval.

5. Souhlasíte s vyhlášením oblasti jako CHKO

Otázka číslo 5 byla zaměřena přímo na daný názor občanů k dané problematice. Většina z dotázaných respondentů (60 %) vyjádřila svůj souhlas s prohlášením oblasti za chráněnou krajinnou oblast. Dalších 63 respondentů (24 %) nemělo na danou problematiku ucelený názor. Posledních 43 respondentů (16 %) vyjádřila svůj nesouhlas se zrušením vojenského újezdu a vyhlášením oblasti jako CHKO. Tato skupina respondentů bylo toho názoru, že armáda měla v daném prostoru zůstat a že prohlášení oblasti za chráněnou krajinnou oblast a její otevření veřejnosti bude mít pro zdejší přírodu špatné následky.

8. Závěr

Bakalářská práce popisuje historii Brdské vrchoviny jako domova vojáků od počátku minulého století do přijetí a účinnosti zákona číslo 15/2015 Sb. O zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů). Armáda v dobách První republiky hledala vhodné cvičiště pro dělostřelecké pluky, zejména po jejich modernizaci. Brdská vrchovina se toho času stala ideálním místem díky členitosti terénu a podobou připomínající pohraniční území. I přes odpor veřejnosti, která požadovala zřízení národního parku, byla i díky podpoře prvního československého prezidenta Tomáše G. Masaryka střelnice zřízena. Brdy se občanům uzavřeli až v roce 1949 s přijetím zákona 149/1949, Sb. O vojenských újezdech, který z dosavadní střelnice učinil vojenský újezd.

Brdy tak zůstaly široké veřejnosti uzavřeny na více než 60 let. Jejich otevření se veřejnost dočkala až v roce 2016, kdy byl vojenský újezd zrušen, a oblast byla prohlášena za chráněnou krajinnou oblast. Jak ale ukazuje historie, již při zřizování dělostřelecké střelnice v roce 1926, veřejnost nemá ráda takto zásadní změny. Ačkoliv před 100 lety požadovala veřejnost prohlášení Brd za národní park, nyní se obávají možného ničení přírody díky zvýšenému turistickému ruchu a nájezdu podnikatelů a investorů. Stejně jako obavy veřejnosti před 100 lety, i původní obavy dnešní společnosti se ukázaly jako neopodstatněné. Díky zřízení Chráněné krajinné oblasti Brdy k nájezdu podnikatelů a investorů nedošlo. Díky vyznačení turistických cest a zákazu pohybu mimo cesty tak nedochází ani k ničení přírody turistickým ruchem.

Ani armáda tento prostor zcela neopustila. Z území CHKO bylo vyjmuto posádkové cvičiště dělostřeleckého pluku v Jincích, které tak zůstalo pro potřeby tohoto jediného stále fungujícího pluku zachováno (jedná se o jediný dělostřelecký pluk Armády České republiky). Každoročně se sem také armáda vrací u příležitosti akce Bahna - Den pozemního vojska, kdy tato akce v roce 2020 oslaví jubilejní 30 ročník.

Ve správě CHKO Brdy také zůstal státní podnik Vojenské lesy a statky České republiky. Jedná se o hospodářský podnik na těžbu a výsadku dřevin. Přestože jsou Brdy od roku 2016 chráněným krajinným územím, těžba dřeva zde stále probíhá. Je to způsobeno především vysokého počtu smrkového lesa. VLS se tak ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny, která nyní Brdy spravuje, snaží docílit redukce jehličnanů a přeměnou Brd zpět na převážně smíšený druh lesního porostu.

Po bližším prozkoumání veškerých podkladů a celé problematiky jsem sestavil dotazníkové šetření, které proběhlo v obci Strašice. Snažil jsem se na základě 5 stručných otázek zjistit postoj místního obyvatelstva. Podařilo se mi získat 264 respondentů ve věku od 15 do 60 let, kde v rámci škálového rozdělení jednotlivých let, se ukázala skupina respondentů jako vyrovnaná vůči všem věkovým kategoriím. Největším překvapením byly výsledky třetí otázky, kde jsem se dotazoval na délku pobytu jednotlivých respondentů v obci. Podle výsledků bylo patrné, že se obec Strašice za posledních 15 let stala atraktivní destinací pro mnohé dnešní občany, kteří se sem během těchto let přistěhovali. Podle kompletních výsledků šetření se ukázalo, že mladší obyvatelé sice problematiku rušení vojenského újezdu tolik nevnímali, ale zato tento návrh podporovali. Největší počet respondentů, kteří byli proti tomuto návrhu, byli obyvatelé starší 50 let.

Chráněná krajinná oblast Brdy nyní slaví tři roky od svého vzniku a já se klaním k názorům, že zrušení vojenského újezdu bylo nejen z ekonomického hlediska správnou volbou. Brdská příroda nabízí pro své návštěvníky po celé době své historie mnoho k vidění. Přeci jen je zde mnoho památníků, křížků, či jiných památek, u kterých dnes již málokdo může znát jejich původ. Možná že se během následujících let díky rozhodnutí, které armáda v roce 2011 učinila, některá tyto taje znovu odkryjí.

Zdroje

Zákon č. 169/1949 Sb., O vojenských újezdech. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1949, částka 49. Dostupný také z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=169&r=1949>

Zákon č. 222/1999 Sb., O zajišťování obrany České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 76. Dostupný také z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=222&r=1999>

Ústava České republiky. Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna [online]. [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>.

Listina základních práv a svobod. Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna [online]. [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>.

Zákon č. 15/2015 Sb., Zákon o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2015, částka 11. Dostupný také z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=15&r=2015>

Důvodová zpráva MNO k projektu dělostřelecké střelnice v Brdech. In: *Ročenka 2011: Vojenský historický archiv* [online]. Praha: Ministerstvo obrany české republiky - OKP, 2012 [cit. 2019-03-23]. ISBN 978-80-7278-578-0. Dostupné z: http://www.vuapraha.cz/sites/default/files/documents/rocenka_vha_2011.pdf

MAKAJ, Tomáš. *Z historie strašických kasáren I.: 1934-1939*. Hostivice: Baron, 2012, ISBN 978-80-869147-49-7

Co předcházelo zřízení dělostřelecké střelnice v Brdech. VHSB - Vojenské Historické Sdružení Brdy [online]. [cit. 2019-03-23]. Dostupné z: <http://www.vhsb.cz/clanky/co-predchazelo-zrizenidelostrelecke-strelnice-v-brdech.xhtml>.

ČÁKA, Jan. *Střední Brdy - krajina neznámá: s. 19*. Mladá fronta, 2003. ISBN 80-204-0752-9.

SOA v Plzni, SOkA Rokycany, fond: AO Strašice, č. fondu 76, Kronika obce Strašice 1923-1925, inv.č. 3. Dostupné z: <http://www.portafontium.cz/chronicle/soap-ro/00076-obec-strasice1923-1925>.

Vojenské újezdy Armády České republiky: s. 89. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - AVIS, 2006. ISBN 80-7278-345-9.

SOA v Plzni, SOkA Rokycany, fond: MNV Strašice, č. fondu 159, Kronika obce Strašice 1926- 1948, inv.č. 136, Dostupné z: http://www.portafontium.eu/iipimage/30760226/soap-ro_00159_obec-strasice-1926-1948_0010

ARON, Lubomír. *Československé opevnění 1935-1938*. 2. opr. vyd. Náchod: FORTprint, 1998. ISBN 80-86011-05-4.

TOPINKA, Jiří. *Vysídlení obcí z vojenského prostoru Brdy 1940 – 1953*. In: *Minulostí Berounska: sborník Státního okresního archivu v Berouně*, Beroun: Státní oblastní archiv v Praze pro Státní okresní archiv Berouně 7. 2004, s. 160-188.

POUSTKA, Roman. *Kolvínka*. Brdy – stránky milovníků brdských hvozdů [online]. [cit. 2019-03- 23]. Dostupné z: <http://www.brdy.org/content/view/53/30/>.

Zákon č.5/1945 Sb - Benešovy dekrety. Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna [online]. [cit. 2019-03-24]. Dostupné na <http://www.psp.cz/docs/laws/dek/51945.html>.

Usnesení 22. schůze vlády o zrušení vojenských střelnic a výcvikových táborů, 28. 5. 1945. In: *Ročenka 2011: Vojenský historický archiv*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - OKP, 2012, s. 97. ISBN 978-80-7278-578-0.

Vojenské újezdy – návrh úpravy správy, 1952. In: *Ročenka 2011: Vojenský historický archiv*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - OKP, 2012, s. 141. ISBN 978-80-7278-578-0.

SYRUČEK, Milan. *Záhady brdských lesů: Od vykopávek po jaderné zbraně a radar*. Epocha, 2014. ISBN 978-80-7425-204-4.

Historie dne pozemního vojska BAHNA. Ministerstvo obrany [online]. [cit. 2019-03-24]. Dostupné z: <http://www.army.cz/scripts/detail.php?id=3474>.

PEJŠEK, Jan. Vláda schválila změny ve vojenských újezdech a další novely branných zákonů. *Ministerstvo obrany České republiky* [online]. 2013 [cit. 2019-03-24]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/vlada-schvalila-zmeny-ve-vojenskyh-ujezdech-a-dalsi-novely-brannych-zakonu-91947/>

Důvody pro zrušení VÚ Brdy se nemění, protiargumenty jsou často zavádějící. *Armáda České republiky* [online]. Praha, 2014 [cit. 2019-03-26]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/duvody-pro-zruseni-vojenskeho-ujezdu-brdy-se-nemeni--protiargumenty-jsou-casto-zavadejici--105282/>

Optimalizace vojenských újezdů. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - OKP MO, 2012. [14] s. ISBN 978-80-7278-576-6.

ŠINDELÁŘ, Miroslav. V Brdech by mohla vzniknout Chráněná krajinná oblast. *Ministerstvo obrany České republiky* [online]. 2011 [cit. 2019-03-24]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/v-brdech-by-mohla-vzniknout-chranena-krajinna-oblast-58485/>

Hejtman Řihák nechce rozdělit Brdy mezi dva kraje a čtyři okresy. *Denik.cz* [online]. 2012, 2012 [cit. 2019-03-29]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/stredocesky-kraj/hejtman-rihak-nechce-rozdelit-brdy-mezi-dva-kraje-a-ctyri-okresy-20121209.html>

Hejtmani Plzeňského a Středočeského kraje trvají na svých stanoviscích ohledně Brd. *Plzeňský-kraj.cz* [online]. 2013, 2013 [cit. 2019-03-29]. Dostupné z: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/hejtmani-plzenskeho-a-stredoceskeho-kraje-trvaji-na-svych-stanoviscich-ohledne-brd>

Středočeský a Plzeňský kraj se nemohou shodnout na zrušení vojenského újezdu a rozdělení Brd. *Irozhlas.cz* [online]. 2014, 2014 [cit. 2019-03-29]. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/node/5914985>

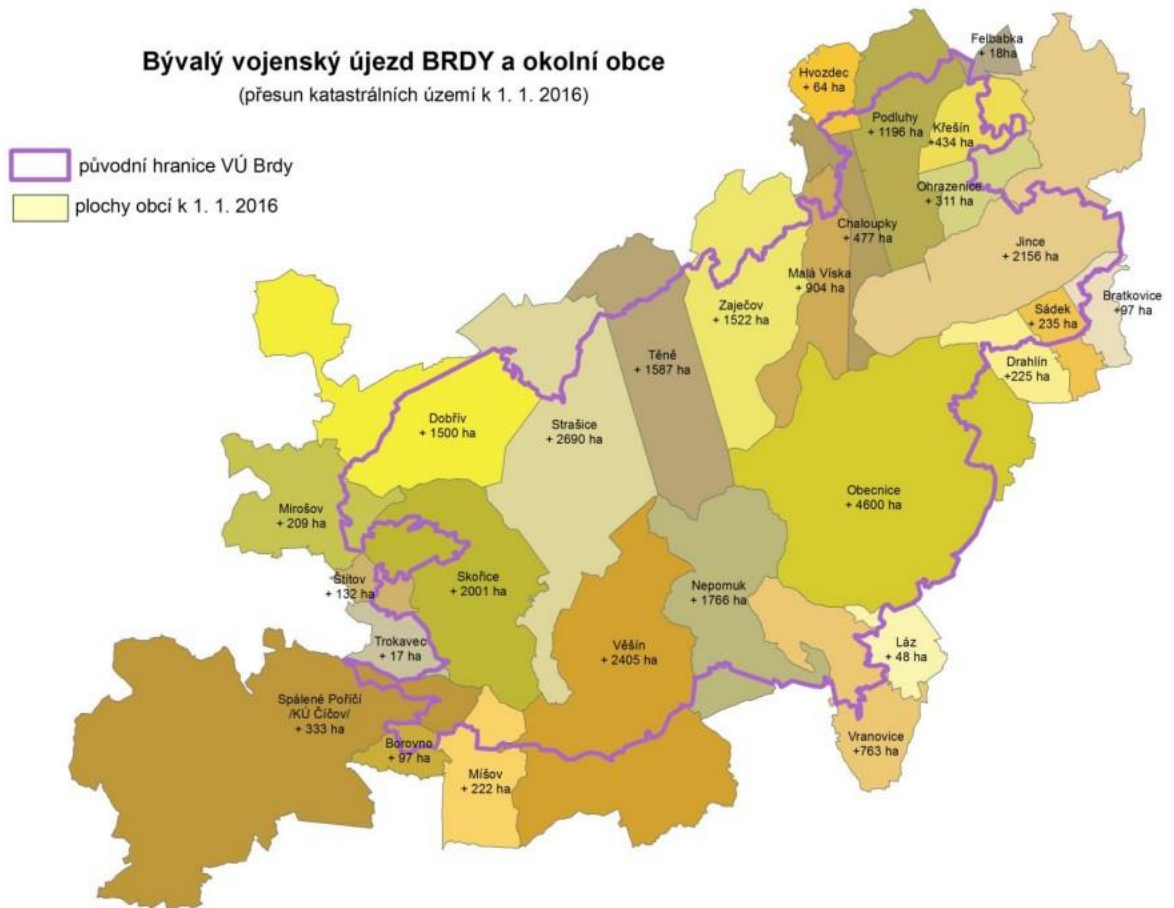
Agentura ochrany přírody a krajiny [online]. [cit. 2019-03-31]. Dostupné z: <http://www.ochranaprirody.cz>

Vojenské lesy a statky České republiky [online]. [cit. 2019-03-31]. Dostupné z: <https://www.vls.cz>

Pernegr, Václav. Historie vojenských lesů se začala psát v Brdech: 90 let existence vojenských lesů. *Lesnická práce*. 2018, roč. 97, č. 4, s. 44-50. ISSN 0322-9254. Dostupné také z: <http://lmda.silvarium.cz/search/handle/uuid:776f3adc-b3e8-4294-b089-d0d3cbcd7d4>

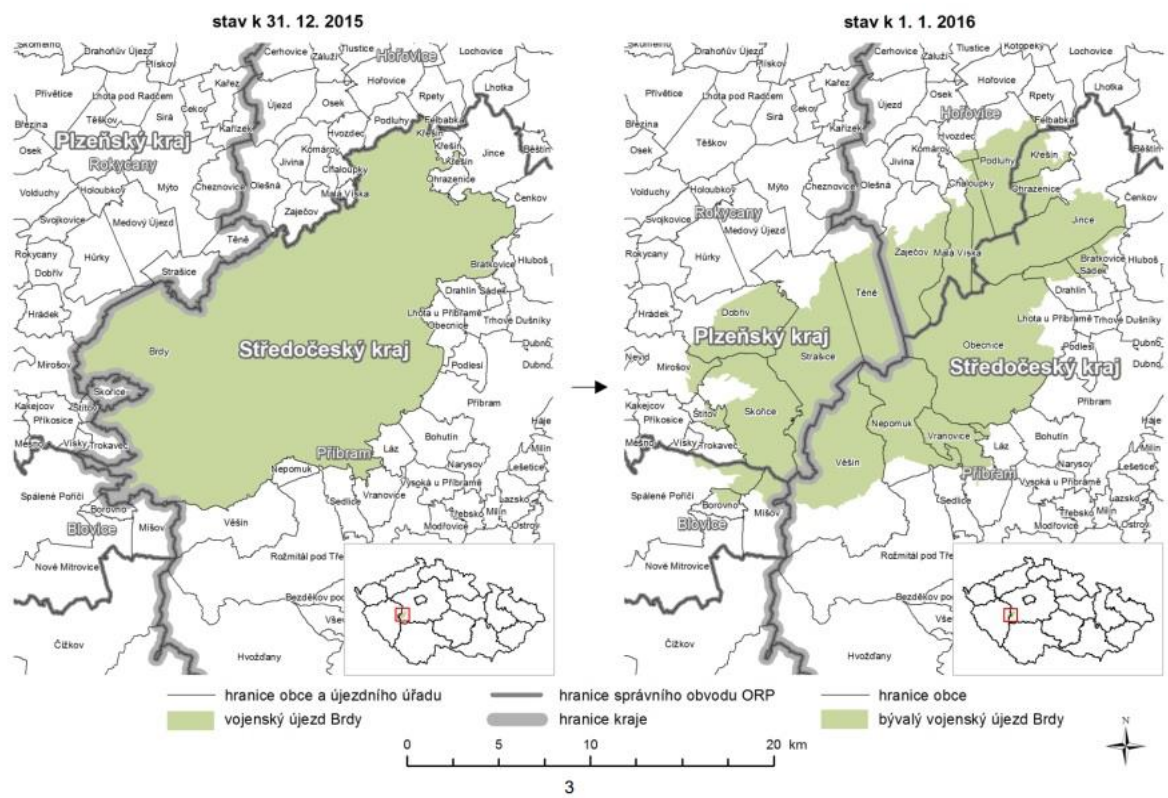
Přílohy

Příloha 1 - rozdělení katastrů mezi jednotlivé obce

Zdroj: Český statistický úřad

Příloha 2 - Nové hranice Plzeňského a Středočeského kraje

Zdroj: Český statistický úřad

Příloha 3

Starosta

Od: ahnm.plzen@seznam.cz
Odesláno: 11. března 2015 21:39
Komu: starosta@strasice.eu
Kopie: hersalkv@army.cz
Předmět: Změna hranice k.ú. Strašice v Brdech, požadavek k doplnění komunikací.
Přílohy: navrh na zmenu hranice k.ú strasice v brdech.doc

Přeji pěkný den,

Obdržel jsem Vaši žádost o změnu hranice katastrálního území Strašice v Brdech s Dohodou obce Strašice a Skořice o rozdělení zaniklého katastru Kolvín ze dne 24.1.2012, kterou jsem neměli k datu realizace vytvoření 27 nových katastrálních území v obci Brdy k dispozici.

V daném případě budeme postupovat obdobným způsobem jako u vytvoření nových hranic k.ú. Oslovíme stávající obec (Újezdní úřad v.ú. Brdy), vlastníka nemovitosti dotčeného změnou k.ú. (ČR, právo hospodařit mají VLS ČR s.p.) V případě, že obdržíme jejich souhlasná stanoviska, podáme návrh na změnu k.ú. Strašice v Brdech u Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, KP Příbram.

V příloze Vám zasílám k odsouhlasení návrh na změnu hranice k.ú. Strašice v Brdech v obci Brdy a žádám Vás o zaslání písemného stanoviska k navrhované změně k.ú., ověřenou kopií dohody, která bude součástí dokladové dokumentace u KÚ.

Tímto se omlouvám za vzniklé problémy.

Reaguji na Váš požadavek k doplnění návrhu o komunikace, které jsou zřejmě ve vlastnictví ČR, právo hospodařit mají VLS ČR, s.p.

Při projednání problematiky komunikací a změny vlastnictví, obdobně jako u vodních zdrojů, jsme vycházeli z Územního plánu v.ú. Brdy:

11. Požadavky na řešení dopravní a technické infrastruktury místního i nadmístního významu,

11.1.2 Komunikace na území vojenského újezdu, i) Komunikace veřejné dopravní sítě na teritoriu Vojenského újezdu Brdy:

Dle silničních map České republiky vedou silnice III.třídy na některých místech přes území Vojenského újezdu Brdy, tzn. že při přejezdu z jedné obce do druhé se vjíždí do části VÚ Brdy, aniž by zde bylo jakékoli omezení vjezdu a vstupu.

Jedná se o tyto úseky komunikací:

- Čičov –Vísky, silnice III.třídy 1783 úsek 0,7 km ve Vojenském újezdu Brdy
- Pančava – Skořice, silnice III.třídy 1786 úsek 1,3 km ve Vojenském újezdu Brdy
- Skořice - Mirošov, silnice III.třídy 11725 úsek 0,8 km ve VÚ Brdy, v tomto úseku je umístěna veřejná autobusová zastávka. Obec Skořice
- Felbabka – Křešín, silnice III.třídy 1149a úsek 0,4 km ve Vojenském újezdu Brdy. Obec Křešín je pouze přístupná přes teritorium vojenského újezdu.
- Komunikace III.třídy 11726 jako odbočka z II/117 do Strašic, část úseku 0,15 km ve vojenském újezdu

Na základě výše uvedeného byla provedena specifikace návrhu přechodu vlastnictví ve smyslu odst. 4 §1 zákona č. 15/2015 Sb., o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů), v platném znění.

Návrhem předmětu přechodu nemovitého majetku z vlastnictví státu na Plzeňský kraj jsou dotčené níže uvedené komunikace sloužící pro veřejnou potřebu a jsou nezbytně nutné pro zabezpečení dopravní obslužnosti obcí:

Katastrální území	Číslo parcely	Druh pozemku	Výměra	Stavba	Způsob využití stavby	LV
-------------------	---------------	--------------	--------	--------	-----------------------	----

OBEC STRAŠICE

338 45 Strašice 276/II

Ministerstvo obrany ČR
Agentura hospodaření s nemovitým majetkem
Odbor územní správy majetku Praha
Hradební 772/12
P.O.BOX 45
110 01 Praha 1

Č.j.: 448/15

Vyřizuje: Edita Kleknerová
Tel.: 371 793 101

Ve Strašicích dne 20.3.2015

Vaše č.j.:

Stanovisko ke změně hranice katastrálního území Strašice v Brdech

Obec Strašice **souhlasí** se změnou hranice katastrálního území Strašice v Brdech, dle přílohy č. 1 (návrh na změnu hranice katastrálního území Strašice v Brdech v obci Brdy). Dohoda o rozdělení zaniklého katastru Kolvín byla potvrzena při vytváření nového katastrálního členění v rámci procesu rušení vojenského újezdu Brdy. Podobu katastrálního členění schválilo zastupitelstvo obce Strašice dne 8. 3. 2012 na základě písemné dohody s obcí Skočice ze dne 24.1.2012.

Přílohy:

- 1) Návrh změny hranice katastrálního území Strašice v Brdech v obci Brdy.
- 2) Ověřená kopie dohody o rozdělení zaniklého katastru Kolvín ze dne 24.1.2012.
- 3) Výpis z usnesení zastupitelstva obce Strašice ze dne 8.3.2012.

S pozdravem

Jiří Hahner
starosta obce Strašice

OBEC STRAŠICE
338 45 STRAŠICE
①

Bankovní spojení: IČO: Telefon:: Fax: E-mail:
843089349/0800 259098 +420371793101,102 +420371793196 obec@strasice.eu

Zdroj: Obecní úřad Strašice

Dohoda o rozdělení zaniklého katastru Kolvín – zápis z jednání

Místo konání: Obecní úřad Strašice

Termín: 24.1.2012

Přítomni: J. Hahner (Obec Strašice), Mgr. T. Svoboda (Obec Strašice), M. Suchý (Obec Skořice)

Zpráva:

Vzhledem k plánovanému rušení Vojenského újezdu Brdy se sešli zástupci obce Strašice a obce Skořice za účelem dohodnout rozdělení zaniklého katastrálního území obce Kolvín. J. Hahner informoval přítomné o současné situaci (stanovisko Plzeňského kraje, názor Ministerstva životního prostředí). M. Suchý informoval, že jejich obec písemně požádala MV ČR a MO ČR o správu bývalého katastrálního území Kolvín vzhledem k tomu, že tento katastr přímo sousedí s jejich současným katastrem. J. Hahner vznesl požadavek o oddělení části zaniklého katastru Kolvín z důvodu možnosti kontroly vodního toku Padrt'ského potoka (Klabavy) a soustavy Padrt'ských rybníků (zaniklé katastrální území Padrt'), a to především z důvodu možného ohrožení povodněmi. Zástupci obce Strašice povedou obdobné jednání i se zástupci obce Věšín, kde bude předmětem jednání oddělení části zaniklého katastrálního území Záběhlá. Jelikož Padrt'ské rybníky odvodňují velkou část katastrálního území Kolvín a Záběhlá, jeví se jako logické, aby část těchto území spravovala obec Strašice především z důvodu minimalizace rizik z hrozících povodní.

Zástupci obce Strašice a obce Skořice se dohodli na oddělení části zaniklého katastrálního území Kolvín, a to oddělením části katastrálního území podél probíhající asfaltové komunikace od cvičiště Bahna směrem k zaniklému katastrálnímu území Padrt', včetně této komunikace (viz Příloha). Obec Strašice by toto oddělené území spravovala společně se zaniklým katastrálním územím Padrt'. Obec Strašice bude po této dohodě podporovat správu zaniklého katastrálního území Kolvín obcí Skořice.

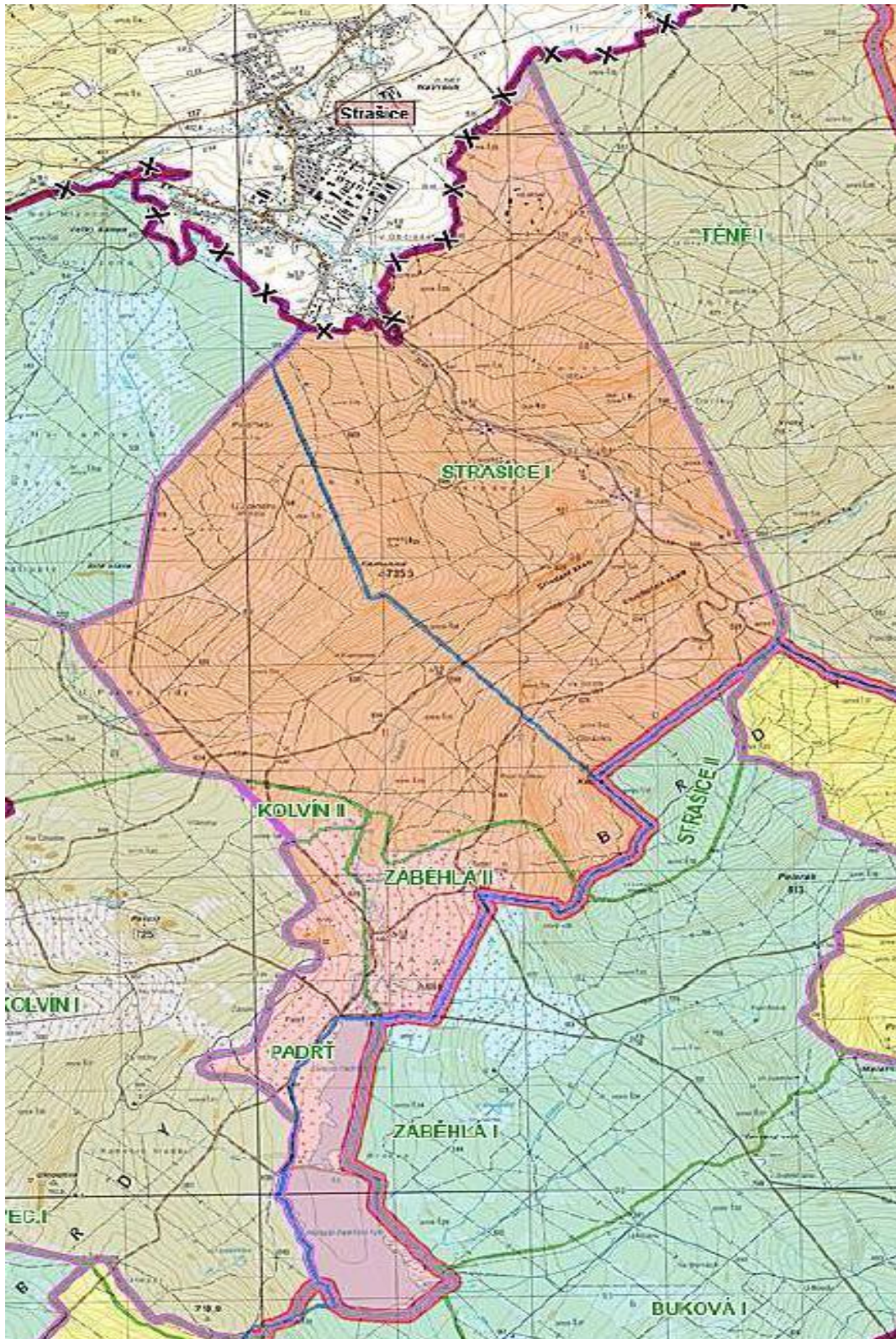
Zapsal: Mgr. Svoboda

Jiří Hahner
Starosta obce Strašice

Miloslav Suchý
Starosta obce Skořice

Zdroj: Obec Strašice

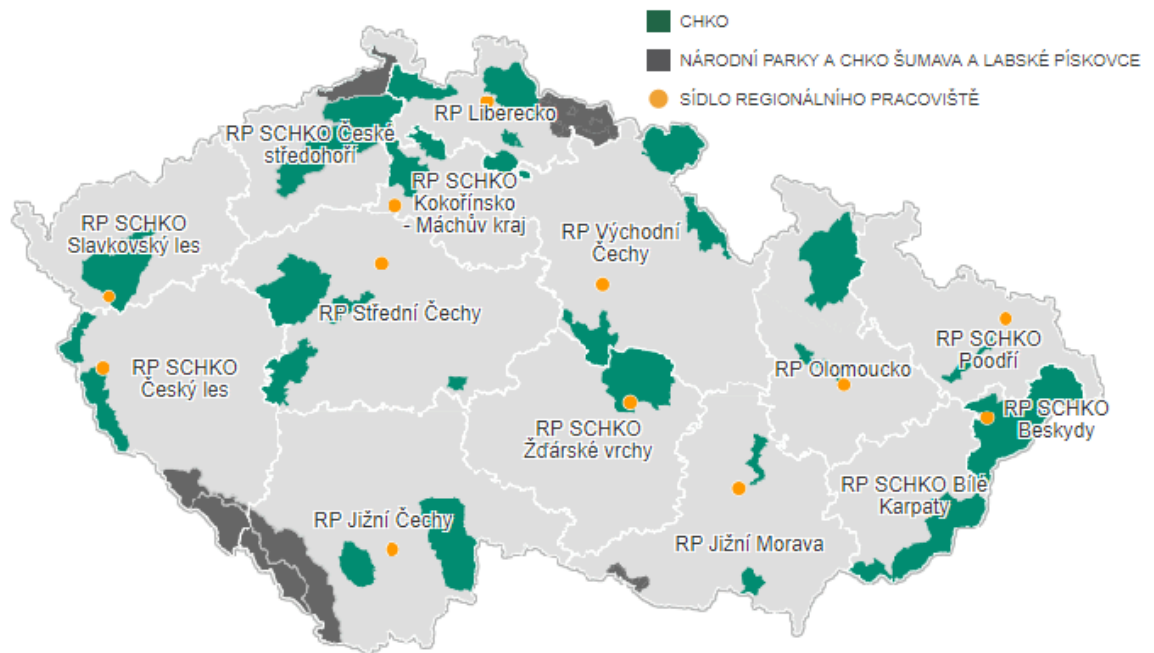
Příloha 6

Zdroj: Obec Strašice

Příloha 7

Regionální pracoviště

Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny